

KÄRCHER

Vit eru einaumboð fyrri
KÄRCHER trýstspularum
til ídnað.

TÓRSHAVNAR MASKINHANDIL
v/Tummas Andreassen · Varðagøta 29-30
FO-100 Tórshavn · Tlf. 31 34 42

Vit umvæla eisini

100% tryggileika?

**Tí velja
fleiri og fleiri
maskinmeistarar
Mobil smyrjio!ju!**

Mobil Oil Føroyar

Mobil Oil Føroyar
Mykinesgøta 8, Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 319354 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

petur & petur • 320870

**Umframt grønlands-
tíðindi frá Kára við
Stein hava vit fleiri
frásagnir úr Íslandi.**

**Føroya-
vinurin
Óskar
farin**

Síða 4

Fiskivinnutíðindi úr Íslandi og Grønlandi

Kølskipanir til skip, ídnað & handlar
Hítapumpur · Prosjekttering · Montering

SUNWELL

deepchill™
Sunwell Deepchill™
is-skipan
- ein góð iløga

Royndir vísa, at góðskan á
fiskinum er munandi betri
við greytis enn við vanligum ísi

ELECTRIC
Hoyvíksvegur 53 · tel 35 12 20 · www.im.fo

DEKKMASTER.FO
fastir, lágir prísir á dekkum og felgum

...tá ið prísurin eisini
er avgerandi!

Vitja heimasíðuna
dekkmaster.fo og
bílegg dekk og
felgur beinleiðis
á alnetinum.

Marin 90 ár:

Søgan um tuberklarnar og pirkuna

Síða 9

**Tuberklarnir eru ein døkkur partur av okkara
søgu. Vit lýsa eitt sindur av søguni.**

Ger kubbi!

Endiliga! Leygardagin 29. apríl letur Norðoyatunnin upp. Teknar tú hald, sparir tú
upp í 67 prosent. Keypt kubba longu nú og ger kvettið. Hvønn gerandisdag fram til
21. apríl verður drigið um 2 ferðir 20 eyka túrar millum tey, sum tekna hald.

Les meira á tunnil.fo

Drigið verður
2 ferðir hvønn dag
um 20 túrar.

NORÐOYATUNNILIN

www.tunnil.fo

Íslendsk línuskip fiska tað dupulta av føroyskum

Tað er alment kent, at íslendsk fiskiskip fiska munandi meira í nøgd og upp aftur meira í virði enn tilsvarendi føroysk skip. Eina orsök til hetta kunnu vit finna við at hyggja at einum landkorti og sammeta føroysku og íslensku fiskigrunnarnar. Har er ikki smávegis munur, sjálvt um vit taka fólkatalið í báðum londunum við í sammetingini.

Ein onnur orsök er, at undir Íslandi er høvuðsfiskaslagið av botnfiski toskur, sum altíð stórt sæð heldur sín prís, sjálvt tá heimsmarknaðurin er vánaligur. Hjá okkum er høvuðsfiskaslagið upsi, sum fyri tað fyrsta hevur munandi lægri prís enn toskur, og fyri tað næsta kann minka munandi í prisi í vánaligum tíðum.

Á ferðini til Íslands í seinastu viku vóru vit í ferðalag við Sníálv Røvilsberg, sum er ein av okkara álitismonnum á Sandi.

Hann hevur nú í eina tíð verið við einum íslenskum línuskipi uppi á Flateyri á Vesturfirðum. Hetta er eitt skip, sum kann sammetast við eitt føroyskt línuskip við egningarmaskinu, og manningin er eins og í Føroyum 14 mans.

Tað mesta av tí, sum teir

Hetta er línuskipið, Sníálvur er við

fiska, er toskur, og veiðan liggur um 300 tons um mánaðin, sum er tað dupulta av tí, sum eitt tilsvarendi skip kann fáa undir Føroyum, tá tað gongst væl. Teir hava verið nakað avmarkaðir av kvotu, sum seinnu árin hevur verið 2.500 t. Hetta

merkir, at skipið má liggja nakrar mánaðir árliga vegna tørvandi kvotu. Men nú hava teir keypt sær størri kvotu, og hetta skuldi merkt, at skipið ikki kemur at liggja av hesi orsök. Tí kann veiðan lættliga kom upp um 3.000 t., og vildi hetta

verið ein dreymur fyri eitt føroyskt línuskip. Tað kann verða nevnt, at hjá føroyskum línuskipum er størsti parturin av veiðuni fyrst og fremst hýsa, sum hevur lægri prís enn toskur, og ger hetta eisini sítt til munin á úrtøku.

Sníálvur sigur eisini, at

teir taka rogn og livur, og gevur hetta eitt fitt ískoyti til inntøkuna.

Hann hevur eitt kamar í bygdini, har hann heldur til millum túrar, og viðhvørt kemur hann so heim at ferðast. Hann letur annars væl at at sigla saman við íslendingum.

Sníálvur

Flateyri er ein lítil bygd og rættuliga fjarskotin. Tað eru 26 km til nærmasta "stórbý" Ísafjørð og til Reykjavíkar eru um 500 km. Her var fyri 100 árum síðan ein norsk hvalastøð. Týðningarmesta vinnan er fiskiskapur og fiskavirkning, men ferðamannavinnan er við at taka seg upp.

Her var í 1995 eitt skalvalop, sum kostaði 30 fólku lívið, og sum vakti stóran ans í Føroyum. Síðan tá eru serlig tiltøk sett í verk fyri at forða fyri endurtøku av slíkari vanlukku.

Kanska frætta vit frá Sníálvi aftur sum frá líður.

P/f Sveisingahandilin
Mykinesgøta 8
Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 311909 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

Gerst haldari fyri bert 250 krónur um árið og fá meira fyri minni tvær ferðir um mánan

Hevur tú tryggjað teg og tíni?

Við okkara persónligu eftirlín kanst tú vera vis í, at tú ert í góðum hondum. Tryggingina setir tú saman, so hon naktar júst tín tørv.

Tosa við okkum.

Føroya Livstrygging · Kopargata 1 · Postsmoga 206 · 110 Tórshavn · Tel 311111 · Faks 351110
heimasiða www.liv.fo · teldupostur liv@liv.fo

Grønlandstíðindi

frá Kára við Stein

15. mars
“Regina C” landaði í Man-itsok, teir hövdu fulla last.

19. mars
“Polar Natarnaq” kom inn at landa; teir hava næstan fulla last av sekkjarækjum. Seinnapartin kom “Polar Timjarmiut” eisini inn at landa; teir hövdu knapt fulla last.

“Arctic Viking” skal vera í Íslandi mánadagin, har teir skulu landa og skifta fólk; teir hava fulla last inni og koma úr kanadiskum sjógvi.

20. mars
Minus 8,2 stig og lot av eystri. “Lómur” fór at sigla suður til Paamiut, har teir rokna við at landa mikudagin.

22. mars
Framvegis minus 8,2 stig, men stilli. “Polar Nagtoralik” kom inn seinnapartin at landa, teir hava fiskað í 19 samdøgur og hava gott 750 tons inni. Teir hava roynt í tí mittasta Holinum og so verið upp ímóti tí norðasta Holinum og so uppi ímóti Kantinum. Flestu trolararnir liggja í báðum Holunum og royna.

Skiparin á “Polar Nagtoralik”, Kristin Højgaard, er ikki bara skipari, hann er eisini The Grand Old Man í grønlandskari rækjuveiði. Hann hevur avreitt størsta virðið á eini rækjulastr, og tað metið stendur enn. Tað var við “Tarsermiut” í apríl 1990 í Eysturgrønlandi. Túrurin vardi í gott 20 dagar, teir fiskaðu í 19 dagar og fingi 378 tons av “jumbo-rækjum” og avreiddu fyri 35 milliónir kr.

Í dag koma bátarnir søkkkladnir inn við ímillum 400 og 700 tons, men teir koma ikki upp á sokkahaldararnar hjá Kristini, og við tí rækjuprísini, sum er í dag, so verður ógvuliga ringt at sláa hatta metið.

“Lómur” landar í Paamiut í dag, teir hava gott 100 tons inni hendan túrin.

24. mars
Minus 6,8 stig og stilli inni á, men væl av vindi til havs. “Polar Nagtoralik” loysti seinnapartin, og beint aftaná kom “Markus” inn at landa; teir hava gott 550 tons inni. “Markus” skal eisini yvirhála motorin, sum er 8.000 HK. Teir hava havt trupulleikar, síðani teir landaðu í Íslandi, og nú er so fólk komið frá leverandørinum at kanna málið.

Tá eg fór í land í dag, var ein av montørunum við at skilja ein kassa sundur; har var eitt toppstykki, sum hann fortaldi mær kostaði yvir eina kvart millión kr., so við rækjuprísinum, sum er í dag, skulu fiskast 25-30 tons av rækjum fyri at kunna gjalda eitt toppstykki.

So, man skilir væl allar skipararnar, tá teir koma inn at landa, at tað skal ganga skjótt við landingini, so teir kunnu loysa aftur. Ein skipari segði mær fyri fleiri árum síðani, at tað tá kostaði minst eina ¼ millión kr. at liggja við kai um dagin, so teir vildu út sum skjótast.

“Tarsermiut” skal landa í Nuuk í morgin.

25. mars
Tað eru - 2,6 stig og stilli. Hann brendi á við stormi og kavaroki í gjárskvöldið. Tað kom væl av kava niður, men hann fær skjótt bein at ganga á, tí vit skulu hava + gradir komandi viku, siga teir klóku.

“Polar Amaroq” er á veg til Nuuk at landa; teir hava fulla last eftir knappar tvær vikur. Teir hava fyri tað mesta ligið í tí mittasta Holinum og roynt, men endaðu inni í HBG-dýpinum.

“Nanok Trawl” kom inn higari dag eftir pakningi; teir hövdu fulla last eftir tvær vikur og skulu landa í Nuuk mánadagin.

26. mars
Minus 1,0 stig og stilli inni á, men væl av vindu uttanfyri. Hann er høgur eystan. “Markus” loysti í dag á døgverða, og nú vóna teir, at maskinbrekið er í lagi aftur; teir vóru annars lidnir at landa á middegi í gjár.

Eg fekk ein tíðinda-stubba úr kanadiskum sjógvi frá trolara, sum føroyingur er skipari á. Teir fyrstu 13 dagarnar fingi teir 350 tons av rækjum, og so lögdu teir um til svartkalva, og hava 190 tons inni. Tað síðsta tóvið, teir hövdu, tóvaðu teir í 6 tímar, og tað vóru 14 tons av svartkalva í. Tað manlga uml. 150 tons í last, men tað er ein stórur trupulleiki hjá teimum, at øll frystihús eru á tremur, so tað gongst ikki væl at sleppa at landa.

27. mars
Minus 2 stig í morgun, men tá sólin tók seg upp í morgun, blivu tað + 4,7

stig, so tað rann væl í dag av tekjum og vegum.

Eg fekk aftur tíðindi í dag úr Kanada, frá “Inuk-suk”, har føroyingur er skipari. Teir hövdu fulla last av rækjum og skulu landa í Harbour Grace týsdagin tann 28. Síðani er meiningin at gera ein túr aftrat, og so skulu teir í dokk í Danmark.

“Lómur” kom inn í kvøld eftir fleir kørum; paunurin var fullur, men ov fá kør vóru umborð. Teir hava ikki verið í Holinum, men bara í Dýpinum hendan túrin; tað er styttri at sigla hjá teimum, og alt var fult eftir 3 døgum. Teir landa í Paamiut mikudagin.

29. mars
Lot av suðri og + 1,8 stig. Eg havi frætt, at nú eru trolararnir rýmdir úr Holinum og eru farnir vestur í Buðan at royna. Hann kom av suðri og ísurin fór vestureftir, so teir fluttu ellir.

Tá vit hugsa okkum um, so er tað ótrúligt, at tað hava verið so nógv rækjur í báðum Holunum, at so at siga allur trolaraflotin hevur ligið har og troytt Holini. Onkur hevur verið norðri í Kassanum og roynt.

Eg frætti frá “Katseshuk II”, at teir hava verið inni í Harbour Grace og landað rækjur, og sum eg skilji, hevur fiskarið verið í ordan og kvaliteturin brúkiligur. Tað var ein stuttur túrur, teir hövdu.

“Sermisut” skal landa í Manitoq í morgin.

Náttina til týsdagin 28. mars um kl. 02.00 kom eldur í umborð á “Nanok Trawl”, meðan teir lógu við kai í Nuuk. Eldurin kyknaði upp í generator-rúminum, men tað var skjótt, at brandmenn, heilir 33 í tali, komu á staðið og bastu eldinum, áðrenn hann gjørdi ov nógv um seg. Sum skilst, so er tað gingið út yvir tað elektriska, har káplar eru brendir. Teir siga seg at sleppa til fiskari aftur um eina góða viku, um alt gongur, sum tað skal.

“Salleg” er eisini í Nuuk og landar, og teir hava eisini okkurt, sum skal gerast við maskinuna, meðan teir eru inni.

“Lómur” landaði í Paamiut mikudagin gott og væl 112 tons av ísaðum rækjum. Teir fara ikki nýggjan túr enn, tí tað er streika fyri tíðina.

Tað er KNAPK, sum er í samráðingum við Royal

Greenland um rækjuprísini. Sum skilst, so eru tað 7 mill. kr., sum skilja partarnar, og allur tann minni rækjuflotin liggur. Ongar ísaðar rækjur koma upp á land fyri tíðina, og nær teir seta seg til samráðingar, vita vit einki um enn.

“Ocean Tiger” kom inn á Hafnafjørðin í dag. Teir hava gjørt ein góðan túr í Eysturgrønlandi og hava gott 320 tons inni.

31. mars
Minus 1 stig og lot av vestri við onkrum kavaæli. “Polar Natarnaq” kemur inn at landa sekkjarækjur í morgin, og sunnudagin kemur “Polar Timjarmiut” at millumlanda. Teir skulu annars inn til Nuuk at landa 19. apríl.

Eg frætti í dag frá “Atlantic Enterprice”, at teir hava 700 tons inni og skulu landa mánadagin í Harbour Grace.

Frætt er frá Flemich Cap, at har var fiskarið brúkbært. Har lógu “Havborg” og gamli “Hviltenni”, nú “Tauros”, og royndu. Tað vóru 5 trolarar á Flemich Cap í løtuni.

1. apríl

Tað eru - 2 stig í dag.

So til nakað, sum ikki hevur við fiskiskap at gera. Í gjár bleiv startskotið til heimsins harðastu skiðrenning skotið. Tað eru 10 ár síðan, at tað fór av bakkastokki. Tað eru 145 rennarar frá 9 ymiskum londum, sum eru við í Arctic Winter Games í ár. Renningin er í 3 pørtum, t.v.s. at rennararnir sova í telti tvær nætur úti í náttúruni. Teir koma á mál í morgin, sunnudagin.

Í dag byrjar eisini grønlandsmeistaraskipið í hundasleðurenning. Tað eru 45 sleður, sum eru við í kappingini, og teir eru heilt frá Upernavik og byggunum har á leið og so suður til Sisimiut. Teir, sum eru við, eru teir, sum hava vunnið hundasleðukappingina á teirra ymisku plássum, tað vil siga teir, sum blivu nr. eitt til trý. Hundarnir eru komnir suður við okkara gamla kenningi “Jóhanna Kristina”, sum siglir ímillum plássini.

Vit hava fingið uppspurt at manningin er av “Volunteer” hjá Símuni í Rituvík. Vit hava fingið uppspurt hesar menn. Kennir nakar hinar, vilja vit fegin frætta:

1. Justines Nielsen, Saltangará.
2. Justines í Króki, Toftir
3. ?
4. Edvard Højgaard,
5. ?
6. Tummas Thomsen, Syðrugøtu
7. Hans Andreas Nielsen, Glyvrrar
8. Godtfred Thomsen, Syðrugøtu
9. ?

10. ?
11. ?
12. ?
13. Per Martin Thomsen, Syðrugøtu
14. ?
15. Símuni Højgaard., Toftir
16. Magnus Anthon Højgaard, Toftir
17. ?
18. Matthias Jacobsen, Toftir

Óskar Vigfússon:

Íslendskur føroyavinur farin

Tað var ein rættuligur hvøkkur fyrst í næstseinastu viku at frætta, at vinurin Óskar var álvarsliga sjúkur, og ikki minni var hvøkkurin annan dagin eftir at frætta, at hann longu var deyður 74 ára gamal. Óskar hevði stutt frammanundan fingið staðfest sjúkuna, men hevði fingið grønt ljós frá lækna at fara ein túr suðureftir, sum var ætlaður frammanundan. Men meðan hann var har, fekk hann eitt bakkast og mátti við sjúkrarfløgari aftur til Íslands. Hann náddi ikki heim á lívi. Í loftrúminum uppi yvir Reykjavík - beint áðrenn landing - andaðist hann.

Óskar var ein rættur føroya- og føroyingavinur. Harafturat vóru vit og familjur okkara persónligir vinir, og tí fara vit at minnast hann her í blaðnum.

Óskar var føddur í Hafnafirði 8. desember 1931. Hann var tann fimti av nýggju systkjum. Nú eru tey 7 eftir. Óskar fekk ein uppvøksstur, sum eins væl kundi havt verið í Føroyum. Hann rokaðist í fjøruni og á bryggjuni, og har tað kundi sleppast so nær sjónum sum gjørligt. Frá hann var 9 ár til hann var 15, búði hann hjá pápa-beiggja sínum í Ólafsvík. Her hitti hann enskar hermenn, og longu sum heilt ungur dugdi hann væl enskt. Hetta kom honum til góðar seinni í lívinum. Hann fór til skips sum 16 ára gamal við "Juni". Hann var ringur av sjóverki, men honum slapp hann undan seinni.

Hann sigldi eisini saman við føroyingum, sum tað vóru nógvir av við íslenskum skipum í 50-unum, og Olaf Olsen var ein av hansara skipsfeløgum.

Í 1953 kom Óskar út fyrri eini ógvusligari hending. Hann var við einum sildabáti, sum kallaðist "Edda", og sum koppaði í ringum veðri upp á Grundarfirði. Her stóð nógv á, og 9 av 17 skipsfeløgum fórust. Tað stóð nógv á hjá Óskari eisini, men sum tann kempa hann var, bjargaði hann lívinum. Tað var hugvekjandi hjá honum í 2003, tá 50 ár vóru liðin fyrri hesa

hending, at koma aftur á staðið og at hitta tey, sum høvdu tikið sær av honum tá, m.a. við at koyra hann í song saman við onkrum av húsfolkunum at fáa hita í kroppin.

Óskar helt áfram at sigla, men hann hevði tó fingið so mikið mein av hendingini, at hann - fyrri nøkrum árum síðani - misti annað beinið. Hetta mein gjørdi tað, at Óskar mátti gevast at sigla.

Hann var á sjónum í 20 ár. Skjótt kom til sjóndar, at Óskar var ein álitismaður. Í 1966 varð hann valdur í nevndina í Sjómannafelagnum í Hafnafirði, og kom at starvast á skrivstovuni hjá felagnum. Síðani gjørdist hann formaður, og var hann tað framvegis nú, hann doyði.

Okkara kennskapur stavar frá okkara felagsarbeiði, og vit hittust fyrstu ferð í 1972 á eini norrønar fiskivinnustevnu, sum var í Føroyum. Okkara samstarv gjørdist tó sera neyvt, tá hann í 1976 gjørdist formaður í Sjómannasambandi Íslands, sum er meginfelag fyrri tey lokalu sjómannafeløgini kring Ísland. Sjómannasambandið er fremsta samstarvsfelag hjá FF í Íslandi. Vit hava eisini mong felags áhugamál, sum hevur havt við sær nógvsamskipti millum feløgin.

Hetta samstarv hevur ikki minst verið galdandi í fiskimannadeildini hjá ITF, altjóða flutningsarbeiðarafelagsskapinum, har Óskar í hópin av árum umboðaði íslenskar fiskimenn. Her hava vit stuðlað hvørjum øðrum, og tað er heldur eingin ivi um, at sjónarmið Óskars hava verið vird, har tey hava verið sett fram.

Her kann verða nevnt, at tá eg sjálvur luttók í altjóða kongressum, var tað altíð sum einsamallur føroyingar. Men kendi meg kortini ongantíð einsamallan, tí íslendingar roknaðu meg altíð sum ein av teirra, og ein kendi seg altíð væl saman við teimum. Hetta hevur merkt eitt tætt samband við nógvar aðrar íslenskar fakfelagsmenn.

Eingin flokkur slapp at kanna sær Óskar Heima í Íslandi hevur tað

Hendan myndin er frá eini ITF kongress vist í 1980 í Florida. Føroya Islands hevði sítt eigna skelti, men tað er ikki komið við á myndina.

Nicolina saman við børnunum: Óskar, Valborg og Ómar

verið týðiligt at merkja, at Óskar hevur verið virdur sum ein dugnaligur fakfelagsmaður. Hann hevur dugað at sett seg í respekt, og hetta hevur eisini givið úrslit. Hann hevur eisini dugað at hildið seg fullkomiliga uttan fyrri partapolitikk. Annars er tað sera vanligt í Íslandi, at teir ymsu flokkarnir á Altingi hava kannað sær teir ymisku fakfelagsfórnenninar. Men hetta hevur ikki verið galdandi fyrri Óskar. Sjálvt tey, sum kenna hann væl, vita ikki, hvør fekk hansara atkvøðu. Hetta hevur verið honum ein styrki.

Afturat starvinum sum

formaður var Óskar eisini limur í einum hópi av nevndum, sum høvdu við fiski- og sjóvinnu at gera, og alla staðni fekk hann bestu ummæli sum dugnaligur og góður samráðingarmaður.

Óskar legði frá sær sum formaður í Sjómannasambandinum í 1994. Hann helt áfram í nevndini til í fjør, men hann hevði framvegis onnur álitistørv innan íslenska fakfelagsrørslu.

Føroyavinur
Eitt av hansara sereykkennum er, at hann mundi vera ein tann fremsti føroyavinur í Íslandi.

Óskar hevur altíð verið í okkara parti, tá okkurt hevur verið. Hann hevur eisini vitjað í Føroyum ótaldar ferðir, og altíð kom hann inn á gólvið, hóast tíðin ikki altíð var tann nógva. Hann dugdi eisini væl at tosa føroyskt. Tikið var til hansara vinskapi við Føroyar í taluni við jarðarferðina og eisini í teimum minningarorðum, sum eru skrivað um hann, har serstakliga hansara samband við Føroya Fiskimannafelag hevur verið nevnt. Hann hevði serligan áhuga fyrri føroyskum fiskimonnum.

Kærleiki hansara til føroyingar kom ikki minst til

sjóndar í sambandi við tær "minnisferðirnar", sum hava verið til Íslands í 1999 og 2000 í sambandi við "Onnu", "Acorn" og "Ernestine", har vitjað var á teimum støðum, har hesar vanlukkan hendu og í kirkjugarðinum í Reykjavík, har føroysku fiskimennirnir liggja jarðaðir. Her fingur vit stóra hjálp frá Sjómannasambandinum, og Óskar átti ein sera stóran leiklut í, at hetta gjørdist ferðir, sum tey avvarðandi koma at minnast fyrri lívið, og sum teir enn taka til.

Í sínum sambandi við Føroyar var Óskar virkin til tað seinasta. Í fjør var hann tvær ferðir í Føroyum í almennum ørindum.

Hann var við til at skipa fyrri at fáa føroyskt bygdar bátar til kapppróðurin, sum fer fram árliga sjómannadagin í Íslandi fyrsta vikuskifti í juni. Fýra bátar vórðu bygdur, og tá tann seinasti varð handaður íslenska Sjómannadagsráðnum seinasta vár, var Óskar í Føroyum saman við sendinevnd, og tá var rættiliga fitt gjørt burtur úr hesi vitjan í Føroyum. Í hesum sambandi fekk Lágargarður handað kr. 200.000 til ein nýggjan buss frá happadráttinum DAS, sum er við til at fígga íslensku ellisheimini fyrri sjómenn. Í hesum máli vóru bæði Óskar og Nicolina eldsálir, ið mettu hetta tiltak sum eitt gott dømi um góða samvinnu millum Føroyar og Ísland.

Seinna vitjanin var seinasta heyst, tá ið Sjómannasamband Íslands hevði ein formannsfund í Føroyum við nærum 50 lutakarunum. Tað er eingin ivi um, at fyrri Óskar var tað stórt at kunna vísa sínum feløgum Føroyar. Ferðin eydnaðist væl hóast veðrið var stak vánaligt. Óskar var rættiliga í essinum á útferðini, sum varð gjørd, og har vit í felag kundu greiða íslendingum frá okkara landi.

Nicolina, tann stóri stuðulin
Vit skulu ikki forgloyma Nicolinu konu Óskars. Hon er ættað úr Sumba, dóttir Niels Paula og Valborg Kjærbech. Hon fór sum ung genta til

Forseti Íslands var við í fylginum.

Føroyska ættin var væl umboðað. Her eru nøkur teirra.

Íslands fyri meira enn 50 árum síðani. Her hitti hon Óskar og skjótt rann saman teirra millum. Tey hava havt eitt sera gott hjúnalag og eitt heilt ótrúliga gestablið heim, har øll kenna seg væl. Og hetta hevur ikki minst verið galdandi fyri ætt og vinir úr Føroyum. Bæði eg sjálvur og familjan hjá mær hava mangan sitið væl inni hjá teimum, og tey hava verið so ótrúliga beinasom at heitt á, tá brúk hevur verið fyri tí. Sum t.d. at heinta fólk á flogvøllinum. Og tað er ikki at taka seg aftur í, at hjá teimum kennir ein seg rættiliga at hava eitt heim í Íslandi. Nicolina hevur eisini verið eitt sera gott og virðiligt umboð fyri Føroyar í Íslandi, og eigur hetta eisini at vera viðurkent.

Tey eiga børnini Valborg, Óskar og Ómar. Barnabørnini eru 9, og nú vóru tey eisini blivin langabbi og -omma. Tað skal eisini sigast, at Óskar, Nicolina og teirra børn høvdu eitt familjusamanhald, sum var framúr. Tað var javnan, at tey øll vóru og ferðaðust saman. Hetta gjørdur tey eisini hesa seinastu ferðina, og tey høvdu longu tosað um, nær tey øll aftur skuldu fara enn eina ferð. Í ættini hjá Óskar var eisini stórt samanhald.

Men her skulu vit serliga nevna tað serliga sambandið, sum hevur verið við familjuna í Føroyum.

Ein systir Nicolinu, Katrína, var gift við Dagbjart Hjalta. Tey eru bæði deyð. Teirra børn eru 9 í tali. Ein onnur systir er Jacoba, gift við Christian Jensen. Tey eiga fyra børn. Tað hevur verið eitt heilt serligt samband millum Óskar og Nicolinu og ættina í Føroyum. Hon er so mikið fjølment, at tey hava

havt úr at gera at vitja ættina, tá tey hava verið í Føroyum. Tað var annars ein stórhending, tá tey kundu savnað alla ættina til eina samkomu fyri nøkrum árum síðani.

Jarðarferðardagin tann 31. mars vóru minningarorð um Óskar í Morgunblaðnum, og her vóru ikki færri enn 16 greinar frá ætt, vinum og fleiri av teimum, sum hann í sínum arbeiði hevði samskifti við, so sum Sjómannasamband Íslands, Sjómannafelagnum á Hafnarfjørðinum og Sjómannadagsráðnum. Øll hesi minningarorð siga frá einum heilt serligum persóni.

Óskar fekk eina virðiliga jarðarferð úr teirri stórsligu Viðistaðakirkjunni á Hafnarfjørðinum. Her var ein hópur av fólki til staðar, og teirra millum var eisini forseti Íslands Ólafur Ragnar Grímsson. Forsætisráðharrin Halldór Ásgrímsson kundi ikki koma, men hann sendi eina heilsan.

Harafturat vóru øll tey, sum vóru góð hann, og millum hesi vóru eisini nógvir føroyingar í Reykjavík.

Óskar fekk í 1994 íslenska falkaordanin og í 2004 varð hann heiðraður á sjómannadegi Hafnarfjarðar.

Heima hjá okkum fara vit at minnst Óskar sum ein góðan vin, sum vit fara at minnst við takksemi. Vit fara eisini at minnst hann sum ein góðan føroyavin, ið átti sín part í góðu viðurskiftini millum føroyingar og íslendingar. Men vit eru framvegis vinir við Nicolinu og hennara børn, so vit koma framvegis at hava samband okkara millum.

Ærað verið minnið um Óskar.

Her eru Nicolina og Óskar við Falkaordaninum.

Uttan fyri kirkjuna er hesin minnisvarði, sum verður kallaður Altar Sjómansins

Óli Kistan við Óskar í vøkrum kirkjuni. Uttast t.h. sæst flaggið hjá Sjómannasambandinum.

Bløðini á fundi hjá rættarnevndini

Mánadagin vóru bløðini boðsend á fund hjá lögtingsins rættarnevnd í samband við løgtingsmálið um fjølmiðlaábyrdarlóg. FF-blaðið mætti eisini upp. Óli Jacobsen vísti á tey sjónarmið, sum blaðið fyrr hevur víst á, og handaði nevndini bræv við samandrætti av hesum sjónarmið. Her verður brævið endurgivið:

Viðvíkjandi fjølmiðlaábyrgdarlóg
Fyrst skal eg siga, at eg meti meg í hesum máli at vera umboð fyri **almenn- ingin**, eisini mótvegis teimum, eftir eignum tykki, professionellu fjølmiðlunum, og tað er grundarlagið fyri skrivningini í FF blaðnum um hetta evni.

Fyri at kunna taka støðu til tørvin á ásetingum í eini fjølmiðlalóg er neyðugt at staðfesta støðið hjá føroyskum fjølmiðlum. Her skal vísast til tað tilfar, sum fyrr er sent nevndini, men her skal verða gjørdur ein samandrættur, og skal hann fyrst og fremst snúgvá seg um politiska tíðindaflutningin.

Høvuðstátturin í hesum tíðindaflutningi er ómakaleys og kritikkleys endurgeiving av innsendum tíðindaskrivum. Annars er tíðindaflutningurin avmarkaður til **endurgeiving** av samrøðum við almen- nu aktørarnar, uttan at tað verða settir viðkomandi spurningar. Tískil hava hesar sama karakter sum tíðindabróvini ella tað, sum vanliga verður kallað mikrofonhaldari.

Grundleggjandi kanning av málum ella lýsing av, hvat er rætt ella skeivt í einum máli, kemur stórt sæð ikki fyri.

Einvíis lýsing av ALS málinum
Hetta sæst ikki minst í tí aktuella málinum um jättanarskipan landsins mótvegis ALS.

Lýsingin av hesum máli hevur bert verið við **endurgeiving** av ymiskum sjónarmiðum, sum ofta

Plummer underkender Radioavis-chef

Mandag 20. marts 2006
Af Stig Hartvig Nielsen

DRs generaldirektør, Kenneth Plummer, har grebet ind og direkte underkendt Radioavisens nyhedschef Jens Holmes afvisning af at bringe en berigtigelse vedrørende et nyhedsindslag om Jyllands-Postens kulturredaktør Flemming Rose og hans russiske svigerfar, der blev omtalt som KGB-general.

Hetta er ein søga í einum donskum blað, sum vildi verið fullkomiliga óhugsandi í Føroyum. Her er hent tað, at ein tíðindastjóri hjá Danmarks Radio hevur noktað at rætta eini tíðindi. Men so hevur aðalstjórin gjørt bart og tikið tíðindastjóran av ræði. Hetta kann henda á einum stovni sum hevur eina veruliga leiðslu!!

bert verður pástandur móti pástandi, uttan at lesarin ella lurtarin hevur móguleika at koma sannleikanum nærri.

Hinvegin hevur FF-blaðið, síðan hetta mál stakk seg upp í 2002, í nógvum greinum lýst hetta mál til fulnar á ein slíkan hátt, at tað ber til at finna ta bakgrundsvitan, sum skal til fyri at skilja málið. Seinast er hetta gjørt í blaðnum, sum kom út seinasta hós- dag. Henda lýsing hevur fingið breiða viðurkenning frá serfrøðingum á økinum, og er ein týðandi partur í grundgevingunum hjá arbeiðsmarknaðinum í málinum. Men trupulleikin er tann, at tað eru **bert** lesarar av FF-blaðnum, sum fáa hesa kunning.

Hetta merkir, at flestu føroyingar bert hava fingið eina sera mangulfulla kunning um hetta mál. Hetta kann lætt geva eina skeiva fatan av, hvat málið veruliga snýr seg um. Tað er hetta, sum er áhuga- málið hjá politisku skipanini, og sum hon ger sær

dælt av. Stutt sagt er tað politiska skipanin, sum setur dagsskránna fyri lýsingina hjá hinum fjølmiðlunum av málinum og ikki øvugt.

Fjølmiðlaetikkur ongan áhuga
Tað skal sigast, at hóast vit ikki hava havt nakra fjølmiðlalóg í Føroyum, so hevði einki verið til hindurs fyri, at fjølmiðlarnir sjálvir settu seg niður og gjørdu somu etisku reglur, sum fjølmiðlar í okkara grannalondum hava gjørt fyri langari tíð síðan. Hetta hevur ikki so mikið sum verið uppá tal, og tað kann heldur ikki hómast minsti feril av etikki hjá føroyskum fjølmiðlum.

Tí er púra skeivt, tá lagt er upp til í fyriliggjandi uppskoti, at tað bert skulu vera umboðini hjá fjølmiðlunum í fjølmiðlanevndini, sum skulu tilnevna reglur um fjølmiðla- sið. Her skal í hvussu er øll nevndin vera við.

Mótvegis støðinum í Danmark, har vit hava okkara royndir í TV2-máli-

num í 2004, har støðin máttu taka skeiv tíðindi aftur, so er tað stórt sæð ikki komið fyri, at føroyskir fjølmiðlar hava tikið tíðindi aftur, uttan mun til hvussu skeiv tey hava verið.

Her kann eisini verða nevnt eitt annað dømi um munin millum fjølmiðlaetikki í Føroyum og einum skipaðum samfelag sum tí danska. Í Danmark vóru herfyri fólk, sum fóldu seg gingin ov nær av einum av teimum stóru sjónvarpsstøðunum. Tíðindastjórin noktaði at rætta hesi tíðindi. Men so tók aðalstjórin um endan og fekk gjørt skil á, so javnvág kom í tíðindini. Hetta hevði ikki komið fyri í Føroyum.

Krøv til almennar fjølmiðlar
Tá tað er talan um almennar fjølmiðlar, skulu serlig krøv kunna setast. Tað, sum er mest órógvandi her, er, at stjóri fyri Kringvarpið, sum útvarpsstjóri fyri nøkrum árum síðan boðaði lögtingsins umboðsmanni frá, at útvarpið sum útgangsstøði **ikk**i eftirkannar innsend (politisk) tíðindaskriv fyri sannleikavirði. Tann, sum fylgir við í tíðindunum annars, kann skjótt staðfesta, at hesin hugburður ikki einans er galdandi fyri allan, fyrst og fremst politiskan, tíðindaflutning. Hann er eisini galdandi í øðrum málum, sum t.d. viðvíkjandi fiskivinnu. Eitt "gott" dømi um hetta er sera villleiðandi og ein- táttaðu tíðindini í sjónvarpinum seinasta heyst um tilfeingisgjald hjá fiski- flotanum, har ein breiðari lýsing av málinum, sum vit útvegaðu og sendu sjón-

varpinum, ongan áhuga hevði. Hetta var nevniliga ikki í samsvar við ta niður- støðu, sum sjónvarpið hevði gjørt frammanund- an!

Hetta brýtur greitt við allan fjølmiðlaetikki, sum ásetur, at allur tíðinda- flutningur skal kannast umframt tað, at hann skal lýsa málið í síni heild.

Tað sum ikki verður sagt!
Tískil kann sigast, at tað er líka avgerandi, hvat **ikk**i verður sagt í tíðindunum, sum tað ið verður sagt. Tað er júst í tí, sum tagt verður við, at skaptir verða teir skeivleikar í tíðindaflutninginum, sum vit uppliva dag og dagliga.

Vandamikið at kæra Tann fyri almenningin týðningarmesti parturin av framløgdu lóg er móguleikin fyri at kæra um tíðindaflutning.

Hetta má sammetast við teir rellu móguleikar, ein longu hevur fyri hesum. Ikki minst telur hugburðurin hjá fjølmiðlunum á hesum øki.

Viðvíkjandi kærnum skuldi støðan annars verið tann, at fær borgari viðhald í eini kærnu, skuldu hetta verið til fyrimuns fyri kæraran. Fær hann ikki viðhald, skuldi støðan verið óbroytt.

Her skal endurtakast okkara royndir frá útvarpinum og núverandi kringvarpsstjóra.

Vit finga viðhald frá umboðsmanninum í samband við manglandi lýsingina av FF-blaðnum mótvegis hinum bløðunum í morgunsendingnum fyri

nøkrum árum síðani. Kortini blivu vit verri fyri aftaná at hava fingið viðhald, soleiðis sum tað seinast er víst á í FF-blaðnum nr. 362. FF-blaðið verður endurgivið munandi minni nú enn undan kæruni, har vit frammanundan sambært umboðsmanninum høvdu verið fyri vanbýti! Hetta sigur alt um hugburðin. Hvussu kann nakar tora at kæra, eisini til eina fjølmiðlanevnd, tá tað greitt fær fylgjur fyri viðkomandi.

Eitt dømi um hetta vanbýti er annars, at øll sjónarmið, sum hava verið frammi í aktuella ALS-málinum, eru endurgivin í útvarpinum. Tó við undantak av okkara, ið er einasta veruliga lýsing av málinum sum heild, sum hevur verið frammi.

Neyðugt við veruligum eftirliti
Hetta sigur okkum, at tað er nakað heilt grundleggjandi galið við føroyskum fjølmiðlum, og her nyttar einki við nakrari tannleysari fjølmiðlanevnd við avmarkaðum heimildum. Hendan nevndin eigur at fáa fulla heimild til at átala eini og hvørji tíðindini, sum ikki lúka treytirnar at vera óheft.

Vit kunnu eisini vísa til ta donsku skipanina við einum "læsernes redaktør", sum kann tala at, tá hann heldur, at tíðindaflutningurin er skeivur ella hevur slagsíðu.

Vónandi verða hesi sjónarmiðini hjá "almenninginum" tikin við í víðari viðgerðini.

Listaframsýning á Argjum

Mánadagin 10. apríl letur Harald Dirks upp list- aframsýning í Andrassarstovu á Argjum. Opið er fram til páskaaftan 15. apríl. Tó er stongt langafríggjadag.

Harald Dirks er dani, sum hevur verið nógv í Føroyum, og eru myndir hansara, málningar og tekningar, eisini merktar av Føroyum.

Til sølu

Hvít Zanussi DW-6814 uppvaskimaskina bíliga til sølu.

Tlf. 333039/533039

KLÁRUR TIL VARRÓÐURIN?

Um ikki, so er tíð at vitja niðan í **GUMMIBÁTATÆNASTUNA**

Vit hava gummibátin, termo- draktina, bjargingarvestin, handskarnar og meginpartin av tí, tú hevur brúk fyri.

GUMMIBÁTATÆNASTAN

31 49 13 | Mannaskarð 4 | FO-110 Tórshavn | gbt@gbt.fo | www.gbt.fo

Katrin Dahl: Um Dr. Magnussen

Framløga á fundunum saman við Marin Skipanes um “pirkingina”

Hvør var hesin Dr. Magnussen, sum hvørt mansbarn í Føroyum kendi, og sum tey flestu vóru bangin fyri og ræddust sum hin versta, men sum samstundis var virður og elskaður sum Várharra sjálvur?

Vilhelm Magnussen var føddur í Saksun 23. apríl 1904.

Sum 12 ára gamal fór hann til Havnar at ganga í millumskúla, og fyra ár seinri fór hann til Danmarkar á Sorø gymnasium.

Síðani fór hann at lesa til lækna og tók læknaprógv 1929.

Eftir hetta arbeiðið hann á Øresunds Tuberkulosehospitali, og nakað seinri tók hann embætisprógv sum serlækni í tuberkulose.

Eingin serlækni var í Føroyum tá, hóast sjúkan herjaði herviliga.

Sanatoriið í Hoydølum var bygt í 1908. Tey fyrstu mongu árin var læknavitjan av kommunulæknunum í Havn á Sanatorium okkurt um 2 ferðir um vikuna.

Í 1930 árunum var Dr. Lyng fastur lækni, men hann var ikki serlækni í tuberkulose.

Dr. Magnussen bleiv settur í fast starv sum lækni á Sanatorium í 1936.

Tá vóru 52 sjúklingar innlagdir. Tuberklasjúkan gjørdi rættliga um seg í Føroyum tey árin. Hon var roknað sum ein pest, sum fólk eisini skammast við. Nógv fólk í øllum aldri doyðu av sjúkuni.

Fólk trúðu, at sjúkan livdi í húsinum, so aftaná at fólk vóru borin út, bleiv nógv brent úr húsunum so sum klæðir, bøkur, myndir, innbúgv o.a. Har eru ivaleyst mong virði farin fyri skeyti.

Vánaliga heilsustøðan, trønglig íbúðarviðurskipti og fátækradømi bøttu ikki um støðuna.

Eingin munagóð medisinsk viðgerð var tá.

Dr. Magnussen byrjaði viðgerðina at “pusta” sjúklingum, sum høvdu lungnatuberkular. Hetta bleiv gjørt við at koyra luft inn í bróstkassan fyri at leggja tað sjúka lunga stilt, so tað betur kundi lekjast. Seinni fór tað so at virka aftur.

Ikki altíð var tað so heppið. Hjá summum gekk tað út yvir hjartað,

Katrin Dahl greiðir frá.

og so mátti skurðviðgerð til fyri at leggja lunga stilt, men tað var so gjørt fyri lívstíð.

Allar skurðviðgerðir vóru gjørdar á Landssjúkrahúsinum. Dr. Dahl var eina-lækni, so hann gjørdi tær skurðviðgerðir, sum skuldu gerast. Summi blivu lekt, onnur fingubrek fyri lívstíð, og fleiri doyðu undir ella eftir skurðin.

Annars var eitt upphald á sanatorium mest at líkna við eitt kurupphald, har dentur var lagdur á at fíta fólk við góðum mati, frískari luft og hvíld.

Fyrsta árið Dr. Magnussen var í Føroyum, fór hann landið runt at leita eftir smittukeldum.

Hetta var eitt sera trupult og krevjandi arbeiði tá í tíðini. Trupult var at koma fram, småbygdirnar og oyggjarnar lógu uttan regluligt samband. Eingir vegir vóru, og vánaligt samband sjóvegis.

Sjálvur hevði Dr. Magnussen ein lítlan opnan bát, sum hann brúkti nógv. Men ofta vóru hesir túrar strævnir.

Ein annar stórir trupulleiki var, at fólk ræddust læknan. Tey ræddust fyri at fáa staðfest sjúkuna, og tí goymdu tey seg burtur. Tí var ikki altíð nóg mikið at koma til bygdina, har álagt var fólk at mæta til kanningar, oftast í skúlanum. Ofta mátti doktarin

fara eftir fólk inn í teirra eigna heim.

Umráðandi var at fáa fatur á øllum, og serliga teimum, sum smittaðu. Dr. Magnussen vildi hava, at allar skipsmanningar blivu kannaðar javnan.

Ofta breiddi sjúkan seg umborð á skipunum, har liviumstøðurnar vóru vánaligar. Har var ofta trongligt, vánaligur kostur og ringar umstøður til reinføri. Mótstøðan var stór ímóti hesi kanning. Tað var neyvan nøkur ítøkilig orsök fyri hesi mótstøðu. Tað mundi mest vera ræðsla fyri øllum, sum hevði við tuberkular og sanatoriið at gera.

Eftir áheitan frá Dr. Magnussen varð tó samtykt við lögtingslóg í 1938, sum ásetti, at menn skuldu kannast eina ferð árliga fyri at sleppa at mynstra við skipi.

Fyrsta árið - hendan skipanin var komin í gildi, vóru átta mans funnir sum smittuberarar.

Arbeiddi í døgndrift. Øll krígsárin arbeiddi Dr. Magnussen mest sum í døgndrift fyri at koma tuberklasjúkuni til lívs. Góð hjálp var frá Dr. Poulsen, sum var virkandi lækni á Sanatorium, meðan Dr. Magnussen var á bygdunum.

Úrslitið var týðiligt. Sjúkan minkaði í Føroy-

um, meðan hon vaks í londunum rundan um okkum.

Í 1939 var funnið fram til vaccinu ímóti TB. Tíverri fingubrek vit ikki vaccinuna til Føroyar fyrr enn eftir kríggið.

Fyrsta fólk við varð koppað 8. apríl 1946.

Ein nýggj tíð byrjaði. Men kampurin bleiv ikki minni hjá Dr. Magnussen. Mótstøðan var stór ímóti vaccinuni. Kanska heldur ikki so lægið. Fyrsta koppingin var í Týsklandi í 1938.

Hetta vóru børn á einum skúla í Lübeck. Feilur var í vaccinuni, og 80 børn doyðu. Eisini aðrar staðir í Noreg og í Onglandi hendu deyðsföll.

Feilurin bleiv funnin og rættaður. Síðani kundu øll, sum ikki høvdu smittuna, lata seg koppa, men tað skuldi stórt arbeiði til fyri at fáa fólk at góðtaka at so var. Tað bøtti ikki um støðuna, at tað vóru læknar, sum mæltu fólk frá at lata seg vaccinera, og brúktu hendingina í Lübeck at ræða við.

Dr. Magnussen ferðaðist ótroymtligur hvørt ár í hvørt pláss í Føroyum, fyri at øll skuldu fáa móguleikan fyri at bliva koppað.

Eisini var hann javnlaga á sjúkrahúsunum á Tvøroyri og í Klaksvík fyri at lætta um hjá monnum,

Ræddust fólk við tuberkulum

Axel Johannesen úr Vestmanna var ein av fyrstu føroysku monnunum, sum gjørdist sjúkrasystir. Í bókini “Frá diakonissuni til sjúkrasystirina” greiðir hann frá sínum royndum við tuberkulum. Hann gjørdist faðirleysur tvey ára gamal, og mamman sat eftir við 7 børnum. Tá Axel var 13 ára gamal fekk ein av beiggjunum tuberkular, og hesin smittaði hinar beiggjarnar. So teir vóru 4 beiggjar, sum í senn vóru innlagdir í Havn, og vóru teir har í 4 mánaðir til 3 ár.

Heim, har tuberkular vóru staðfestir, vóru av mongum roknað sum “spítølsk”, sum máttu skýggjast. Nakrar dagar eftir, at Axel kom heim aftur frískur, og hann fór út at spæla við hini børnini, fór eitt vindeygjað upp, og ein mamma rópti: “Ludvík, tú kann ikki spæla við Axel. Hann hevur tuberkular, kom heim beinanvegin”. Hetta skar í hjartað, og situr framvegis í honum.

Hetta sigur eisini nakað um umstøðurnar. Men onnur minnst tó einki til slíkan hugburð.

sum skuldu til skips, og sum so kundu bliva kannaðir har.

Á tuberklastøðini var ført kartotek yvir øll tey, sum blivu kannað og koppað. Tað var neyvan tann føroyingur, sum ikki fanst í tí kartotekinum.

Í 1950 bleiv funnið fram til medisín, sum kundi lekja sjúkuna, og var tað Pas, Streptomycin, og Isoniacid (ICN). Hettar var ein kollveltandi stór-hending í tuberkulasøguni.

Men Dr. Magnussen gavst ikki so. Hann helt fram við sínum arbeiði ótroymtligur. Koppingarnar hildu fram, og málið var at fáa hvørt barn koppað, áðrenn tað var árgamalt fyri at steðga sjúkuni.

Í 1961 flutti TB støðin oman í barakkina við Landssjúkrahúsið.

Tuberkulasjúkan var tá við at doyggja út, og er nú at siga við at fara í søguna, eisini takkað verið einum sjáldsama ágrýtnum arbeiði hjá Dr. Magnussen.

Dr. Magnussen var knapptur í orð og tal, og skjótur í vendingini. Var ógvuliga kontantur, men man visti altíð, hvar man hevði hann. Hann hevði stóran áhuga fyri fólk, og mundi hann kenna hvørja familju í landinum.

Tað segðist um hann, at hann kendi hvørja skipsmanning á lungunum.

Spell at einki skrivligt søguligt arbeiði liggur eftir Dr. Magnussen.

Tað hevði verið áhuga-vert, um hann hevði haft skrivað endurminningar, men so var ikki.

Dr. Magnussen var giftur við Honnu, sum var sjúkrasystir á Sanatorium tey fyrstu árin Dr. Magnussen var har. Hon hevði stóran áhuga fyri arbeiðunum hjá manninum, og var hon honum ein sterkur stuðul.

Hanna Magnussen búði á Ellisheiminum tey seinastu árin, hon livdi.

Hon hevði eitt sjáldsama gott minni. Tøkk fái hon fyri samrøður, eg hevði við hana á hennara ellisárum.

Dr. Magnussen doyði í 1989 - 85 ára gamal.

Ein skurðmynd av Dr. Magnussen stendur á LSH.

Eitt vakurt minni um ein dugnaligan og sera ágrýtnan lækna.

Soleiðis minnst nógvir fiskimenn Vilhelm Magnussen, meðan hann messaði: “Anda djúpt, anda djúpt...”

Frítíðarløn 2. mai 2006

Frítíðarlønin verður útgoldin 2. mai 2006.

Eigur tú frítíðarløn, fært tú eina fráboðan.

Býrt tú í Føroyum

Ert tú flutt/-ur, síðani tú boðaði fólkeyvirlitinum frá, fer fráboðanin retur til Frítíðargrunnin.

Fyri at sleppa undan hesum skalt tú boða **fólkeyvirlitinum** frá nýggja bústaðnum.

Býrt tú uttanlands

Býrt tú uttanlands, og ert tú flutt/-ur, síðani tú boðaði fólkeyvirlitinum frá, fer peningurin eisini retur til Frítíðargrunnin.

Fyri at sleppa undan hesum skalt tú boða **Toll- og Skattstovuni**, ið umsitir Frítíðargrunnin, frá nýggja bústaðnum.

Kontunummar

Frítíðarlønin fyri 2006 fer á somu kontu sum í fjør. Vilt tú broyta kontunummarið, verður tú biðin um at boða okkum frá nýggja kontunummarinum.

Hetta kanst tú gera við at útfylla fráboðanina niðanfryi og senda okkum hana í seinasta lagi **18. apríl 2006**. Ella tú kanst útfylla fráboðanina á heimasíðuni www.tollskatt.fo.

Hevur tú spurningar, kanst tú ringja til okkum á telefon 35 26 00.

Vit svara mán. - hós. kl. 9.00 - 15.30, og frí. kl. 9.00 - 15.00

P-tal:	
Navn:	
Bústaður:	
Postnr. og bygd/býur:	
Peningastovnur: (bert føroyskur)	
Kontunummar:	

_____, / 2006 _____
Undirskrift

Fráboðanin skal sendast til: Toll- og Skattstovu Føroya, Suðurøki
Postrúm 69
FO-800 Tvøroyri

Ring um lýsingar á tlf. 31 15 69
ella send eitt fax á 31 87 69

gegur
MEIRI
MINNI

Kunngerð

Kunngerð um leysgangandi hundar

Ikki er loyvt at hava hund gangandi leysan á gøtu, vegi, breyt ella øki, ið verður nýtt til almenna ferðslu í Tórshavnar kommunu.

Hundur skal havast í bandi, og skal bandið vera so stutt, at tann, sum leiðir hundin hevur hann tætt inn at sær.

Gongur hundur leysur uttan leiðara, tekur løgreglan hundin upp og boðar eigarinum frá. Um eigarin ikki hevur gjørt vart við seg innan trý samdøgur eftir at boðað er frá, kann løgreglan avliva hundin.

Við heimild: Løgtingslóg nr. 82 frá 19. juni 1990 um hundar.
Kunngerð nr. 1 frá 8. januar 2003 um skyldu at hava hund í bandi í Tórshavnar og Kirkjubæar kommunu.

Tórshavnar kommuna

J. PATURSSONAR GØTA 18

Vit klippa eftir TÍNUM høvdi

Tær bestu og bíligastu loysnirnar uppá

GDMSS-Radioútgerð	Furuno/Silor/JRC/I-Com
Radar við ARPA og Plottara	Furuno/Simrad/JRC
Ekkolodd-útgerð	Furuno/Simrad/JRC
Sonara-útgerð	Furuno/Simrad/kaio-
Navigatións-útgerð	Furuno/Simrad/JRC
Navigatións Plottara	Furuno/MaxSea/Simrad, Sodena
Autopilot - stór og lítil skip	Furuno/Robertson/Sperry
Autopilot - til bátar	Timco
Satellite Kumpass - 3xGPS	Furuno
Satellite - Navigation	Furuno/Simrad/JRC
Satellite - Kommunikatións	Furuno/T&T/Sailor
Satellite - Sjónvarp	Applied/Sea Tel
Trol-sensorar og kabinet	Scanmar/Simrad
Gyrokumpass	Sperry/C-Plath/Anschutz

Sp/f Contrive Jsp Ltd.

FO-700 Klaksvík, Tlf.: 455244 - 214244, Fax: 456945

Søla og service:
Sjálvandi hava vit
útgerð til GMDSS
SÝN og Service,
sum vit eisini gera

MAN B&W Diesel A/S

Umboðið · Ernst Reinert

Alpaha Diesel motorar og eykalutir

Undir Glaðsheggi 10
FO-100 Tórshavn · Faroe Islands
Tlf: +298 31 33 84 · Fax: +298 31 30 64

Marin 90 ár:

Søgan um “pirkuna”

Tuberkular eru ein døkkur partur av okkara søgu. Vit fara at royna at lýsa ein part av hesi søgu við frásøgn hjá Marin Skipanes og Katrin Dahl

**At taka úr
blaðnum**

Síðurnar 9,
10, 15 og 16
kunnu takast
úr blaðnum

Tey flestu kenna ikki annað til tuberkular enn tað, tey hava hoyrt onnur fortelja. Kortini vóru tuberkular ein rættilig sótt í fyrru helvt av undanfarnu øld og longur aftur í tíðina. Ivi er tó neyvan um, at tuberkular hava altíð verið ein sótt í Føroyum, sum hava kostað nógv mannalív. Hon fór ikki rættiliga at gera um seg, fyrr enn vit koma fram til 20. øld. Orsøkin til hetta var fyrri ein stóran part tað økta samskipti sum var millum fólk, og sum so økti um smittuvandan. Hetta var ikki minst galdandi, tá skipsfiskiskapurin byrjaði av álvara, og heilar mannlingar kundu verða smittaðar av einum einstakum manni.

Tuberkular vóru ein deyðilig sjúka og fara vit at rokna eftir, so doyði fjórði hvør av teimum, sum fingi sjúkuna. Talið á teimum sum fingi tuberkular lá árliga omanfyri 100 fólk.

Upprunaliga varð hildið, at tuberkular vóru arvaligir. Men so kom fram, at teir smittaðu millum fólk. Hetta skapti so aftur ein serligan ótta millum fólk. Tað eru dømi um, at fólk við sjúkuni vórðu koyrd út í eitt seyðahús at vera. Onnur royndu at dylja sjúkuna sum mansmorð, og hetta førði so aftur til, at enn fleiri vórðu smittað. Í serligum vanda fyrri at verða smittað vóru tey, sum ikki vóru væl fyrri kropsliga og sosialt, t.v.s. har húsaumstøðurnar vóru vánaligar.

Fyrsta rættiliga stigið at basa tuberkulunum varð tikið í 1924, tá Føroya Felag móti tuberkulasjúku varð stovnað. Søgan aftan fyrri felagið er prentað í FF-blaðnum nr. 285, og kann síggjast á okkara heimasíðu.

www.fiskimannafelag.fo

Endamálið hjá felagnum var at útvega teimum tuberkulasjúku møguleika at koma í viðgerð skjótast gjørligt og annars at geva upplýsing millum fólk um sjúkuna og soleiðis royna at avmarka smittuvandan.

Marin greiðir frá í Tilhaldinum.

Marin saman við pápanum Johan hjá Jardusi.

Úrslitini av hesum arbeiði vóru ein tuberkuladeild á Dr. Alexandrines Hospitali umframt tuberkulastøðin í Hoydølum. Hetta hevði so tann týðning, at ábyrgdin fyrri tuberkulunum varð lögð út til ein lækna ella stovn.

Eitt stig, at forða fyrri at tuberkular breiddu seg, var at royna at finna smittukeldurnar. Hetta varð gjørt við at fara kring landið at pirka. Tá kundi man ofta finna fram til, hvør ið hevði smittuna, og hon kundi hava við sær, at viðkomandi gjørdist sjúkur. Tað ráddi eisini um at fáa staðfest, hvaðani smittan var komin. Hetta kundi saktans vera onkur, sum ikki enn var sjónliga sjúkur av tuberkulunum. Men varð funnið fram til hesi, vóru tey noydd at fara á sanatoriið at fáa viðgerð, og at fyrirbyggja, at hesi smittaðu enn fleiri. Her fingi tey so ta viðgerð sum tá fanst og høvdu møguleika at gerast frísk aftur.

Tað skal sigast, at tað var sera ymiskt sum tuberkular vóru um landið. Tað tyktist sum teir vóru serliga herviligir í summum bygðum. Hetta var t.d. galdandi í Mykinesi, og var hetta íblásturin til nógv av teimum døkkum myndunum hjá Mykines.

Eitt annað munandi stig at basa tuberkulunum var kanningin av skipsmonnum, sum fyrst var sjálvkravd men síðani varð ásett við lóg í 1939, tá skipsmanningar skuldu kannast eina ferð árliga.

Serkunnleikin kom síðani til ta niðurstøðu, at tað var neyðugt at koppseta móti tuberkulunum fyrri at basa sjúkuni skjótari enn annars var møguligt. Vit kundu ikki fáa koppingarevni til Føroyar fyrr enn eftir kríggj, og nú er tað, at okkara søga byrjar.

Koppsetingin byrjar Fremstur í minnunum í sambandi við hesa søgu stendur lækni Vilhelm Magnussen. Vit vísa til grein, sum Katrin Dahl hevur skrivað um hann. Hann var sera dugnaligur á hesum økinum og hevði

Her síggjast Marin og Dr. Magnussen niðri í fjøruni, har tey gera sítt arbeiði.

eisini dugnalig hjálparfólk, sum áttu sín part av avrikinum. Ein teirra, sum átti ein stóran leiklut, var Marin Skipanes av Skipanesi, sum fyllir 90 ár summarmáladag - 14. apríl. Marin saman við Katrin Dahl hava í vetur havt frásagnir frá teirra arbeiði sum hjálparar hjá Vilhelm Magnussen.

Framløgurnar hava verið á limafundum hjá Sjúkrarøktarfrøðingafelagnum, í Tilhaldinum í Havn og í Kvívík, haðani báðar eru ættaður. Hesar framløgur hava verið sera væl umtóktar. Vit vóru við á fundinum í Tilhaldinum, og fara í sambandi við føðingardagin hjá Marin at greiða frá nøkrum av tí, sum kom fram har, og sum er ein so týðningarmikil partur av søguni um tuberkular. Vit fara somuleiðis at greiða eitt sindur frá øðrum pørtum av hesi somu søgu. Vit vóna á henda hátt eisini at kunna fáa fleiri frásagnir um tuberkular.

Katrin Dahl var skrivari hjá Vilhelm Magnussen lækna frá 1953. Seinni fór hon at læra til sjúkrasystir og virkaði í hesum starvi alt sítt arbeiðslív, seinast

sum leiðari á hvíldarheiminum Naina.

Marin fær sjálv tuberkular

Marin er ættað úr Kvívík. Foreldrin vóru Marianna og Jóhan (Thomassen) hjá Jardussi, ið bæði bóru orð fyrri at vera røsk og dugnalig fólk.

Sum heilt ung, 14 ára gomul, fekk hon sjálv tuberkular. Hon misti eina 12 ára gamla systir av somu sjúku. Tá var Vilhelm Magnussen kommunulækni í Vestmanna, og Marin gjørdist tann fyrsti sjúklingur, sum hann legði inn á sanatoriið. Hon kundi tó ikki vera innlögð beinanvegin, tí hon hevði feður. Sjúklingar vórðu ikki lagdir inn, fyrr enn teir vóru fepurfríir.

Marin gjørdist frísk aftur og fór beint áðrenn kríggj til Danmarkar. Hon hevði ætlað at læra til sjúkrasystir í Føroyum, men hetta kravdi, at hon hevði royndir frá at vera í húsplássi. Tað hevði hon ikki, hon hevði “bert” verið í handli hjá Hans Iversen í Kvívík. Marin fekk tey ráðini at fara niður til Danmarkar á

Framhald á næstu síðu

forskúla. Hon var júst komin niður, tá Danmark varð hersett av týskarum, og tað bar ikki til at sleppa heim aftur. Tískil lærði hon til sjúkrasystir í Danmark og fekk arbeiði tá hon var liðug, m.a. á Sct. Lukasstifelsen.

Marin slapp ikki heim aftur, fyrr enn kríggið var av, og kom hon heim við fyrsta farti úr Danmark. Hetta var við "Árhus" í august 1945. Hon søkti og fekk starv sum sjúkrasystir á sanatoriinum, har hon arbeiðdi saman við Vilhelm Magnussen, sum tá var yvirlækni har.

Tað var í sambandi við hetta arbeiðið, at hon kom at kenna sjúklingin Andreas av Skipanesi, sum hon giftist við.

Pirkan

Í apríl 1946 varð byrjað at koppa móti tuberkulum. Aftan á at hava verið í Vágum fór tann fyrsta pirkan Malvina, ættað úr Klaksvík, frá. Magnussen spurdi Marin, um hon kundi taka við, og hon játtaði. Hon var í hesum starvi fram til 1948, tá hon giftist og búsettist á Skipanesi.

Koppingin móti tuberkulum, tann sokallaða calmetta vaccinatióin, byrjaði 9. apríl í 1946. Í fyrsta umfari var málið at røkka allar bygdir í landinum.

Hetta mál var longu rokkið í desember sama ár. Hetta var í sær sjálvum eitt stórt avrik, tá hugsað verður um samferðsmøguleikarnar tá.

"Pirkan" fekk sítt navn av, at tað m.a. var hennara arbeiði at pirka. Vit fara her at greiða frá manngongdini við pinking og koppseting, sum vóru tvey ymisk ting.

Pirkingin

Fyrst skuldi staðfestast, um fólk høvdu verið úsett fyri tuberkular. Antin vóru tey "positiv" ella "negativ". Hetta varð gjørt við "pirkingini". Ein skøva varð gjørd í húðini á arminum, har evnið "tuberkoline" varð koyrt í. Endamálið var at fáa staðfest, um tey, sum pirka vórðu, høvdu "smittuna" ella ikki.

Um armurin hovnaði og gjørdist reyður var viðkomandi positivur og skuldi ikki koppast. At vera "positivur" og "hava smittuna" var tað sama. Tey, sum vóru positiv, kundi tískil gerast sjúk, men longri tíðin gekk tess minni gjørdist vandin, tí í kroppinum mentist anti-stoff ímóti tuberkulum. Men kortini var vandin ongantíð av. Og umstøður seinni í lívinum kundu

Til gongu í Elduvíkslíð.

Á veg út í Mykineshólm.

Á veg í Skálabotn. Dreingirnir fremst á myndini er f.v. Kaj (Skibenes) hjá Mikal og Jón (Konoy) hjá Amandu. Maðurin við kasjetti er Jóan Frederik, verfaðir Marin.

Alma, gift við Sjurð Joensen frá Gjógv, tjørnuvíkingur og Amanda úr Konoy, systir Andrias hjá Marin.

Húsavørðurin Nikal Thomsen á veg við døgurðanum uppi í Hoydølum. Nikal kom at kenna tuberkularnar bæði sum sjúklingur og sum starvsmaður. Hann verður 90 ár í komandi mánaða. Tá koma vit at hava eina samrøðu við hann, sum eisini verður um tuberkular.

elva til, at sjúkan kundi bróta út. Hetta sást m.a. í konsentratiónslegunum undir seinra heimsbardaga, har fólk kropsliga gjørdust illa fyri, og sjúkan tí hevði lættari við at koma fyri seg.

Um armurin ikki rodnadi av pirkingini, men merkið av henni bert svann burtur, so var viðkomandi smittufrúr. Tí var viðkomandi í vanda fyri at verða smittaður fyri síðan at gerast sjúk. Hesi skuldi so koppsetast.

Koppsetingin

Við aðru vitjan, sum skuldi vera 3. dagin aftaná pirkingina, kundi gerast upp, hvørji vóru positiv og hvørji vóru negativ. Í teimum færum har eingin ivi var um, at fólk vóru negativ, vórðu tey beinvegin koppsett móti tuberkulum. Hetta var gjørt við eini innspræning í ein

stóran vødd uppi við hálsin.

Tað vóru eisini tey, har ivi var um, hvørt tey vóru negativ ella positiv. Hesi vóru pirkað umaftur við eini sterkari pirking, og við triðju vitjan vóru nú fleiri, har tað kundi staðfestast, at tey vóru minus ella pluss. Vóru tað enn nøkur, sum ivi var um, fingi hesi eina enn sterkari pirking og við fjórðu vitjan kundi endaliga staðfestast, hvør av hesum hevði brúk fyri at verða koppsettur.

Tað er kanska onkur sum spyr, hví tað ikki varð pirkað við sterkasta evninum fyrstu ferð. Orsøkin var, at tað vóru vansar við pirkingini. Fólk kundu fáa stórar svullir av pirkingini, og hesin vansin mátti avmarkast mest móguligt.

Aftan á at hava ferðast kring alt landið eina ferð, var málsetningurin at fara runt oyggjarnar eina ferð

árliga fyri at røkka teimum børnum, sum ikki vórðu rokkin í fyrsta umfari. Her varð gjørt eitt ovurhonds stórt arbeiði, tí tað kravdi fyra vitjanir í hvørji bygd. Fyrstu seks vikurnar í 1947 var eisini farið runt aftur til tær størru bygdirnar fyri at náa teir sjómenn, sum ikki vóru heima fyrru ferðina.

Eisini var uppgávan, tá komið varð aftur eitt nýtt umfar, at fáa staðfest, um koppsetingin árið fyri, hevði tikið við. Hetta var gjørt við at kanna, um viðkomandi nú var positivur. Um ikki máttu tey koppsetast umaftur.

Hesar rundferðir hildu áfram til 1955. Tað varð hildið, at nú var so at siga komið á mál við basingini av tuberkulum.

Tøl ið tala.

Fyrrverandi landslæknin Hans Debes Joensen, gjørdi upp, at í fyrsta umfari vóru gjørdar 12.373 pirkingar. Av teimum pirkaðu vórðu 8.268 fólk koppsett móti tuberkulum. Undirtøkan var góð um størsta partin av landinum, tó við undantaki av Suðuroynni og Sandoyinni, har fólk ræddust fyri at lata seg koppseta. Hesi tøl vísa eisini, at av teimum sum lótu seg pirka, var umleið ein triðingur, sum var positivur, og sum ikki tørvaði koppseting, meðan 2/3 vóru "negativ" og lótu seg koppseta. Tølini vísa eisini, at í fyrsta umfari høvdu umleið 28% av samlaða fólkalatinum latið seg koppseta.

Til samans vórðu hesi árin meira enn helvtin av Føroya fólkið koppsett.

Í árunum 1946-55 vóru í øllum Føroyum 17.790 fólk koppsett, og teirra millum vóru 19, sum fingi tuberkular. Trý doyðu av hesi sjúkuni. Av teimum 14.699, sum ikki vóru koppsett, fingi 355 fólk tuberkular, og hjá 126 teirra færdi sjúkan til deyða. Hetta sigur nakað um, hvussu stóran mun tað gjørdi, at fólk lótu seg koppseta.

Hetta fyrirbyggjandi arbeiði gjørdi, at talið á teimum, sum gjørdust sjúk, minkaði í stórum. Men samstundis høvdu bøttar húsaumstøður og heilsustøðan við sær, at fólk ikki tóku so væl við sjúkuni longur.

Boð til læraran

Uppgávan hjá pirkuni var at fara við Vilhelm Magnussen um landið alt, lutvíst at kanna fólk fyri tuberkular og síðani at koppseta.

Mannagongdin var tann,

Landsins lægstu prísir

Allir ferðaseðlar
geva súlur

Til Keypmannahavnar
ella Billund fyri

1.560

báðar vegir - við øllum

Vágar - Keypmannahavn
835
við ferðaaavgjødum

Keypmannahavn - Vágar
675
við ferðaaavgjødum

Avgreiðslugjald
50

Tilboðið er galdandi fyri ferðir millum 28. apríl og 13. juni 2006 á úrvaldum fráferðum. Prísurin omanfyri er við keypi á heimasíðuni atlantic.fo. Ferðaseðilin skal keypast 7 dagar undan fráferð, og tú skalt verða burtur náttina millum leygardag og sunnudag, tó í mesta lagi 30 dagar. Ferðaseðilin skal keypast áðrenn 28. apríl 2006, og verður ikki endurrindaður. Les meira á heimasíðuni.

Prisdømi: Vágar - Keypmannahavn fram og aftur 495,- + 495,- Ferðaaavgjöld 520,- Avgreiðslugjald (internet) 50,-

Hjá okkum ferðast
børnini bíliga:

Børn 0 - 2 ár: 195,-

Børn 2 - 11 ár: 50%

Avsláttur verður ikki roknaður av ferða- og avgreiðslugjødum

Bílegg ferðaseðilin á tíni ferðaskrivstovu ella á www.atlantic.fo

Tel 352 900

Tel 312 600

Tel 340 000

Tel 456 363

Atlantic Airways ger tað stuttligari at liva í Føroyum

ATLANTIC AIRWAYS

www.atlantic.fo

FISKIMÁLARÁÐIÐ
Ministry of Fisheries and Maritime Affairs

FISKIVINNURÁÐSTEVNA

Norðurlensk fiskivinnuráðstevna "Økonomisk forvaltning af fiskerierne"

Í dögnum 3. og 4. maí skipa Fiskimálaráðið og Nordisk Ministerråd fyrri ráðstevnu á Hotel Føroyum. Ráðstevnan er ætlað øllum, sum hava áhuga í fiskiskapi og búskaparligum viðurskiptum.

Endamálið við ráðstevnuni er at umrøða búskaparligu úrtøkuna, ið fiskatilfeingið rúmar. Mangan verður dentur lagdur á lívfrøðiliga partin av stýringini av fiskivinnuni, men er ætlanin hesar báðar dagarnar at hyggja eftir, hvussu fiskiskapurin kann geva eitt størri búskaparlig avkast, eisini við búskaparligum stýringsamboðum.

MIKUDAGIN 3. MAI

13.00 Ráðstevnan verður sett av Bjørn Kalso, landsstýrismanni í fiskivinnumálum.
13.10 Fyrilestur við Carl-Christian Schmidt,

leiðari á fiskivinnudeildini hjá OECD, við heitinum: "Udviklingen i markedslygnende instrumenter i fiskeriforvaltningen".

13.50 Fyrilestur við Ásgeir Daniélsson, búskaparfrøðingur hjá Íslenska Landsbankanum, við heitinum: "Hvad er ressourcerente, og hvordan bliver denne forvaltet i udnyttelsen af forskellige naturressourcer".

15.00 Fyrilestur við Kjartan Hoydal, skrivari í NEAFC, við heitinum: "Hvilke elementer er nødvendige i en moderne og effektiv fiskeriforvaltning".

15.20 Kjak við støði í fyrilestrinum hjá Kjartan Hoydal og fiskivinnuumsitingini í Norðurlondum. Pallborð við umboðum fyrri fiskivinnuumsitingarnar í Norðurlondum.

19.00 Borðhald. Gestarøðari: Jørn Astrup Hansen, formaður í Búskaparráðnum.

HÓSDAGIN 4. MAI

09.00 Framløga. Norðurlenskur granskingarbólkur leggur fram granskingarúrslit um tilfeingisrentu í norðurlenska fiskiskapinum.

11.15 Kjak um tilfeingisrentu og aðrar búskaparligar spurningar í sambandi við umsitingina av fiskatilfeinginum. Pallborið er mannað við fiskimálaráðharrum úr Grønlandi, Íslandi og Føroyum.

Høvi verður hjá luttakarunum at seta spurningar til fyrilestrahaldararnar og luttaka í kjakinum.

Tilmelding fer fram á heimasíðuni hjá Fiskimálaráðnum www.fiske.fo. Luttøkugjaldið er kr. 800,-. Seinasta freist at boða frá luttøku er mánadagin 24. apríl 2006.

www.fisk.fo

Til minnis um Petur Sofus Juul

Tann 28. mars frættist at Petur Sofus Juul knappliga var deyður 76 ára gamal.

Petur Sofus kom tíðliga at merkja lívsins álvara. Var uppkallaður eftir pápa sínum, sum doyði áðrenn Petur Sofus var føddur. Hann fekk blóðeitran umborð á skipi og var hetta hansara bani. Ein beiggi var Jógvan Sofus, sum doyði fyrri nógvum árum síðani.

Sum blaðungur, 14 ára gamal, fór Petur Sofus til skips og var hann fiskimaður í mong ár. Vit vóru eisini saman onkran túr við "Columbus" seinast í 60-unum, og var hann stak góður at vera saman við. Eitt skifti arbeiddi hann eisini í Føroyingahavnini. Sum sjómaður og arbeiðsmaður var hann av raskastu monnum - arbeiðssamur og ágrýtin. Men longu um 40 ára gamal gjørdist hann sjúkur. Tá legðist hann heima og fekst við fyrifallandi arbeiði. Men hann misti ongantíð sjóhugin og var úti við 40 ár sóknarformaður hjá FF í Funnungi. Hann var ein av teimum trúføstu, sum

Petur Sofus á landsfundi hjá FF.

møtti á nærum hvørjum fundi, og ofta var Henny við honum, og eru vit tí eisini komin at kennast. Petur Sofus var altíð við tí góða orðinum. Eitt sum lá honum á sinni, og sum

hann eisini førði fram á seinasta landsfundi var, at fáa gjørt 1. november - minngardagur teirra sjólátu til halgidag.

Petur Sofus var ein bygdamynd, altíð blíður

og fyrikomandi. Skemtingarsamur var hann eisini og hann hevði lætt við at koma í samband við fólk - eisini fremmandafólk -, sum kom til bygdar. Petur Sofus var ein sannur morgunmaður. Mangur fjallmaður hevur sitið væl inni hjá honum tíðliga á morgni og fingið ein kaffimunn áðrenn fjallgongu. Petur Sofus var sera hjálpsamur og ein góður granni. Hann var eisini ein, ið settu fedrana trúgv høgt bæði innan kirkju og missión. Hann var eina tíð limur í kirkjuráðnum, eitt skifti sum formaður. Eisini helt hann sunnudagsskúla eitt skifti. Hann avloysti onkuntíð sum deknur og tók eisini orðið á møtum.

Petur Sofus og Henny giftust í 1964, og tey finga 5 børn og hava fingið 17 barnabørn.

At Petur Sofus kendi nógv fólk sást eisini hendan dagin, hann fór til gravar. Her var eitt fylgi sum sjáldan er sætt fyrr.

Vit minnst Petur Sofus við virðing og takka honum fyrri hansara tíð í fiskimannafelagnum.

ó.

Hon nýtist ikki at vera so

STÓR

Nei, lýsingin nýtist ikki at vera so stór fyrri at siggjast - og tá kostar hon heldur ikki so nóg.

Gerið eina lýsingaravtalu við FF-blaðið og sparið 50%

Telefon: 31 15 69
ff-blad@post.olivant.fo

Ja takk!

Eg ynski at gerast haldari av FF-blaðnum fyrri einans 250 krónur um árið

Verður sent ópostað (vit gjalda postgjald)

Navn:

Bústaður:

Bygd/býur:

FF-blaðið - postsmoga 58 - FO-110 Tórshavn

Vit eru at hitta á tlf. 31 15 69 ella fax 31 87 69
fo-fisk@post.olivant.fo · www.fiskimannafelag.fo

Áðrenn:

Aftaná:

FARMALEIÐIR

Sama navn, sama tænasta, nýggjur eigari.

P/F Heri Thomsen hevur yvirtikið tænasturnar hjá Farmaleiðum, útoyggjar, Sandoy og Suðuroy undantiknar.

Hóast Farmaleiðir hevur fingið nýggjan eigara, verður tænastan varðveitt, so viðskiftafólkini hjá Farmaleiðum kunnu kenna seg trygg. Vit vilja gera alt fyri, at eigaraskiftið ikki skal órógva viðskiftafólk okkara.

Farmaleiðir hava fingið nýtt felags telefonnummar, 47 00 47.

Farmastøðirnar eru lagaðar til støðini, har Skipafelagið hevur høli. Sostatt eru Farmaleiðir nú beinleiðis bundnar í stóra flutningskervið hjá Skipafelagnum, ið fevnir um allan heim.

Felags telefonnummar: 47 00 47

Farmastøðir:

Tórshavn
 Skipafelagið
 Skansabryggjan
 Tórshavn

Klaksvík
 Skipafelagið
 Faktorsvegur
 Klaksvík

Runavík
 Skipafelagið
 Bryggjan
 Saltangará

Sandavágur
 Sandavágs Timburhandil
 á Hillingatanga
 Sandavágur

Tvøroyri
 Skipafelagið
 Tvøroyri

TAK ALLA FAMILJUNA VIÐ TIL DANLAND

Pakkið bilin heima í túninum, koyrið umborð og hugnið tykkum á ferðini. Soleiðis koma tit frísk og vælúthvöld til dyrnar á Danland í Hirtshals – bert fáar kilometrar frá Hanstholm, har Norröna leggur at. Lættari gerst tað ikki. Danland hevur alt, sum krevst fyri at tit og børnini fáa eina ógloymandi viku saman.

**2 vaksin, 2 børn og 1 bilur
1 vika í Danland úr bert 10.216,-**

Íroknað er: Ferðin fram og aftur í 4 koyggjukamari v. wc/bað innv. Hartil uppihald í 2 verilsis íbúð á Danland í Hirtshals.

Eyakostnaður: Oljuavgjald kr. 120,- fyri hvønn ferðandi og avgreiðslugjald kr. 120,- fyri bíleggingina.

Tilboðið er galdandi í tíðarskeiðnum 18.05-01.06.

NOREG · ÍSLAND
HETLAND · DANMARK
CRUISE

WWW.SMYRIL-LINE.COM
TLF 34 59 00

Tíðindaskriv

Spennandi skeið um matvørutrygd

Fiskivinnuskúlin í Vestmanna skipaði í mars fyri áhugaverdari og spennandi skeiðsrøð um innan- eftirlit og matvørutrygd. Skeiðsrøðin hevur verið hildin í døgnum frá 13. til 28. mars.

Luttakararnir vóru frá ymsum fyrirkum, sum framleiða matvørur bæði á sjógvi og landi, umboðandi t.d. fiskavirki, rækjuskip og bryggjarí.

Øll vóru á einum máli um, at skeiðið var ógvuliga gevandi. Frálæruhátturin var livandi og fjølbroyttur, so øll kundu fylgja við og fáa neyðugu vitanina burtur úr til at brúka í verki í sínum dagliga yrki. Onkur segði seg frammanundan hava borið ótta fyri, at skeiðið bara var ein turr gjøgnumgongd um lógir og reglur í sambandi við innaneftirlit. Men hetta vísti seg at gerast heilt øðrvísi.

Fyrilestrar vórðu hildnir av umboðum fyri privatar fyrirkur og almennar stovnar. Skeiðið varð eisini skipað við samrøðum, kjaki, bólkaarbeiði og fram- lögum. Luttakararnir fingtu høvi at eftirmeta hvønn partin, og við støði í hesum kundu fyrireikarnar leggja næsta partin soleiðis til rættis, at tað hóskaði enn betur til ynskir og vónir frá luttakarunum. Allir luttakararnir fingtu skeiðsváttan handaða sum prógv fyri sína luttøku á skeiðnum

Hetta skeiðið var so mikið væl eydnað, at støða er tikin til at skipa fyri nýggjum skeiði eftir sama leisti í februar - mars 2007. Skeiðsleiðarar eru tey bæði Drós í Ólavstovu og Jákup Mørkøre, sum vegna Fiskivinnuskúlan skipa fyri skeiðnum.

Sí eisini heimasíðuna www.fiskivinnuskulin.fo.

Citroen C2

Til sølu fyri 108.000

Motorur: 1.4 bensin við 75 hk.
Koyrt: 13.000 km. **Árg:** nov. 2003

Ikki-roykjara bilur – hevur havt 1 eigara. Er sum spildumýggjur.

Útgerð: orig. alu-felgur, el-rútar, el-spegi v/hita, air-condition, veloursetur, orig. radio/CD, tokulyktir, fjarst. centrallás, hiti í setrum, v.m. Felgur við pikadekkum fylgja við. **Tlf. 21 19 96**

Krøv um skráseting av flogfenaði

Við heimild í §9 í Djóraverndarlógini, løgtingslóg nr. 16 frá 23. februar 2001 um djórasjúkur, áleggur Heilsufrøðiliga Starvsstovan øllum kommunum at skráseta hvør hevur flogfenað í kommununi.

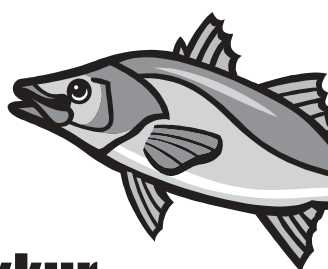
Skrásetingin fevnir um navn, bústað, slag og tal av flogfenaði. Tað er tískil ábyrgd hjá øllum borgarum í Tórshavnar kommunu, ið hava flogfenað at boða Snarskivuni tlf. 302010 frá hesum.

Tórshavnar kommuna

AGN

**sild
tobis
kúfiskur
makrelur
høgguslokkur**

...dagligt samband um alt landið

P/F KAMBUR

STRENDUR
telefon: 448095 · fax: 448744

BAADER

Vit hava eykalutir á goymslu og útvega teir, vit ikki hava.

Pf. Petur Larsen

Tlf: 44 41 74
Fax: 44 42 85

at boð vórðu send til læraran í bygdini, sum varð biðin um at siga frá, at Vilhelm Magnussen kom tá og tá. Onkur fór so runt í bygdini við boðunum. Tað skuldi ganga skjótt fyri seg, tí tað skuldi farast víða um. Fleiri bygdir skuldu ofta avgreiðast sama dag. Magnussen mundi hava sínar royndir av, hvussu væl føroyingar møttu til eina ásetta tíð. Tí nyttaði einki at boða frá, at fólk skuldu møta kl. 3 ella 4, tí tá hildu tey seg hava góða tíð. Nei, tey fingi boð um at møta t.d. 17 minuttir yvir trý, og tað var altíð í skúlanum. Tá skiltu fólk, at her ráddi um at møta til tíðina, og tað gjørdi tey eisini.

Øll møttu í senn, og tað var ikki gott lag á øllum. Børnini høvdu eina ávísaræðslu fyri læknanum, so her var ofta skríggj og róp. Tað bøtti heldur ikki um, at Magnussen viðhvørt kundi vera eitt sindur snarsintur og físa eitt sindur.

Ein stuttlig søga er um, hvussu hann eina ferð fekk svar upp á tiltalu í sambandi við eina tuberkulakanning. Ein skipsmanning var komin til kanningar uttan fyri ásettu tíðina. Magnussen spurdi, um teir vildu halda hann fyri rukku. Tá var tað ein av fiskimonnunum, sum segði nakað soleiðis: "Tað er jú ein rukka á hvørjum skipi. So kanst tú vera rukkan á sanatoriinum"! Tað helt Magnussen sjálvur vera sera stuttligt sagt, og tað sigst, at hann fekk tokka til hendan hittinorðaða fiskimannin.

Men tað var neyðugt at gera skjótt av. Tey skuldu jú víðari og skuldu møta til tíðina í næstu bygd. So Marin mátti ofta taka børnini við makt og halda teimum fast, meðan læknin gjørdi tað, hann skuldi. Marin skilti væl mammurnar, at tær hildu hana vera eitt sindur harðrenda, men tað var mangan neyðugt.

Buldrasligt at ferðast

Tá vóru samferðslumøguleikarnir heilt aðrir enn teir eru nú. Víst vóru rutubátar, men teir sigldu ikki so ofta, sum vit eru von við í dag. Tí hevði Magnussen egnan bát, tá farast skuldi millum oyggjarnar saman við "pírkuni". Báturin lá uppi í Hoyvík, har ein lítillending varð gjørd. Vegakervið var sera avmarkað tá í tíðini, so millum bygda mátti oftast farast til gongu. T.d. kundi koyrast eystaru megin Skálafjørðin, men ikki Skálamegin.

Tað var ikki altíð bert

Johanna, Klemma Johannesen og Henrikka Næsaa, sum nógvir sjómenn kenna sum hon ið tók blóðroyndirnar í samband við tuberkulakanningarnar.

Sjúklingar í Hoydølum. Kennir nakar hesi?

Marin millum Hans Andreas Nielsen av Glyvrum vm og Finn Olsen úr Fuglafirði.

Sjúklingarnir gjørdi hvørt ár eina slupp, sum varð burturlutað. Nr. 2 frá høgru er Hanus í Beiti úr Mikladali. Kennir nakar hinar?

Mikkjal á Ryggi var í fleiri ár á sanatoriinum. Hann var eitt av okkara fremstu skaldum, og hetta komu Marin og Andrias eisini at merkja, tá tey giftust.

Tá ið Marin og Andreas giftust í 1948, gjørdi Mikkjal á Ryggi, sum var innlagdur á Sanatoriinum, vegna sjúklingar og starvsfólk hesa yrking til brúðarparið.

*Til brúðarparið Skipanes, Kvívík
 Sjúklingafólkið her saman er samlað
 á Hoydalshúsinum nýggja og gamla,
 tí vit hava frætt tey tíðindi góð
 í Kvívík í dag eitt brúðleyp stóð.
 Vár góði vinur Andreas príður
 hevur fingið sær bestu brúður.
 Vit minnst enn væl ta farnu tíð,
 tá Marin við mikið strev og stríð,
 men altíð líka fró og blíð
 mundi her millum stovurnar flakka.
 So hjartaliga vit henni takka
 og ynskja so báðum á lívsins vegi
 Harrans signing lukku og gleði
 og síðan innan tíð so langa
 at vøggan skal á gólvinum ganga.*

Sjúklingar og sjúkrasystrar í Hoydølum

sum at siga tað at finna, tá farið var til gongu. Eina ferð tey vóru í Norðoyggjum, skuldu tey fara til Arnafjarðar úr Klaksvík. Men tað var mjørki og ringt at finna, so gingið var eftir telefonpelunum, og tað gekk eisini.

Tað er óneyðugt at siga, at tað var ofta buldrasligt at ferðast á hendan hátt, tí tað var ofta, at veðrið ikki var til vildar. Eitt dømi var um, tá tey einaferð fóru til Trøllanes í illveðri. Ta ferðina máttu tey seta upp á Húsum, tí veðrið var so ringt at ruffið feyk av bátinum. So máttu tey gista har. Hvar tey enn komu, vóru øll sera blíð við tey. So skuldi farast longur norður í Kalsoyni.

Á Trøllanesi kann vera sera ókyrt, og tað var tað eisini hendan dagin. Men uppgávan mátti gerast, hóast talan var um eitt lítið pláss. Ta ferðina var Sjúrdur í Kirkjubø við sum triði maður. Avrátt var, at Marin skuldi fara einsamøll í land og fáa gjørt tað, sum gerast skuldi. Endi var bundin á hana, um hon skuldi verið áhalsin og farið til sjós. Men hetta gekk eisini væl.

Buldrasligur túrur
 Katrin Dahl greiddi frá einum øðrum buldrasligum túri.

Tey bæði Katrin og Magnussen skuldu fara norður eftir til Oyndarfjarðar, Hellurnar og Fuglafjarðar at pírka. Tað var fínasta veður, tá farið varð. Men

komín í bátin kemur um-

sjónarmaðurin á sanatoriinum, Nikal Thomsen, rennandi oman á støðna. Nikal hevur júst lurtað eftir veðurtíðindunum frá norðmanninum, ið segði frá sera ringum veðurlíkindum. Magnussen hyggur upp í luftina. Nei, hetta mundi ikki fara at bila.

Tey loysa, og tá tey høvdu siglt nakað, kom ódnarveðrið. Katrin hevði góða sjónáttúr, og hon gjørdist ikki bangin, fyrr enn Magnussen spurdi hana: "Dugur tú at svimja?" Hon hvakk við og hugdi um seg. Hvagar mundi Magnussen ætla henni at svimja í hesum illveðrinum. Hon hevði lært at svimja í Kvívík, har hon var vaksin upp, men at svimja í hesi ódnini, tað sá vónleyst út. Tey ætlaðu at seta upp í Gøtu, men hættaðu sær ikki at leggja á Gøtuvík. So tey bæði endaðu í Leirvík. Menn krossaðu seg, tá tey komu. Tað var bara Magnussen, sum kundi finna upp á slíkt. Í Leirvík bleiv Katrin boðin inn at fáa turr klæði og okkurt heitt til matna. Tað vísti seg, at konan í húsinum var systkinabarn við pápa hennara, so blíðskapurin bleiv óførur. Magnussen kom seinri og fekk sama blíðskap. Seinri um kvøldið blíðkaði veðrið, so tey hildu fram til Fuglafjarðar, har báturin bleiv drigin upp. Tey fóru aftur til Havnar við rutuni.

Annars var sagt, at Magnussen var ringur av sjóverki, men bert tá hann var við deksbáti. Á opnum

Framhald á næstu síðu

báti gjørdi tað honum ikki mun.

Komu í heimabrúdleyp
Eina ferð komu tey bæði, Marin og Magnussen í brúdleyp.Tey høvdu verið í Funningi og skuldu um kvøldi til gongu til Gjáar. Har møta tey fólki við lykt. Tá eru tað gjáarfólk, sum fylgja prestinum Salomon Joensen til Funnings. Salomon verður so koppsettur á Skarðinum. Tað hevði nevniliga verið brúdleyp við Gjógv, og hetta høvdu verið ørindini hjá prestinum. Komin til Gjáar verða Marin og Magnussen boðin í brúðarhús.Tað vildu tey fegin. Men fyrst máttu tey koppseta. Og at dansa brúðardans sluppu tey ikki undan. Men her mátti eisini berast skjótt at, tí tey skuldu til Eiðis morgunin eftir.

Eina aðru ferð skuldu tey til Vestmanna, men tað var ikki veður at koma inn hagar. So var avrátt at sigla til Saksunar, men har var veðrið ikki frægari. Men at gevast á hendur vildi Magnussen ikki. So hann avráddi, at tey skuldu sigla niðan í ósan, og so skuldi Marin leypa upp á land. So vítt kom tað kortini ikki. Men sum Óla Jákup í Saksun segði:“Hetta hevði eingin funnið upp á uttan tey bæði”.

Mátti skipast væl
Sum longu greitt frá, var setningurin aftan á 1946 at komast skuldi til allar bygdir í Føroyum eina ferð árliga,so øll árgomul børn og yngri kundi verða koppsett. Markið niðureftir var tó 6 vikur. Tað skuldi komast fleiri ferðir í sama umgangi. Hetta kravdi eina góða tilrættislegging, so tíðin kundu nýtast til fulnar, eisini soleiðis at eitt øki kundi verða avgreitt á eini rundferð. Tí kom fyri, at tey vóru heimanífrá í 14 dagar í senn.

Uppgávan hjá Marin var eisini at føra journal yvir

Framhald av undanfarnu síðu

Andrias og Marin við børnunum Bjartur og Gunnvør

tað, sum tey gjørdu. Allar upplýsingar skuldu fðrast inn í eina serliga bók, og hetta var ikki smávegis arbeiði, tá hugsað verður um, at eina ferð árliga skuldu øll “nýggj” børn skrásetast upp til fyra ferðir. Og tey skuldu skrivast upp við øllum nøvn-um, og tað var ikki óvanligt tá, at børn vóru uppkallað eftir heilum skips-manningum, sum vóru burturgingnar. Men hetta var eisini ein trygd fyri, at nøvnini ikki komu í bland.

Ein onnur uppgáva var at kanna allar sjómenn, har manningarnar ofta komu samstundis til kann-ingar eina ferð árliga. Tað munnu vera mangir, sum enn minnast Magnussen messa: “Anda djúpt, anda djúpt.” Men her skuldi eisini ganga skjótt. Eina ferð gav hann einum manni boðini:“Vend tær”. Hann helt hann venda bakið til. Men tá vísti tað

seg, at hjartað var høgru-megin, sum tað er hjá summun.

Tað kann verða nevnt her, at Grønland lærði av okkara mannagongd. Mag-nussen var í Grønlandi í 1953 í hesum sambandi. Við á fundinum vóru eisini Anna Mohr og Kat-rin Samuelsen, sum eisini vóru við í hesum arbeiði-num frá 1949 og seinni. Tær høvdu líknandi roynd-ir sum Marin og Katrin.

Tungt at vera
tuberklasjúklingur
Annars kann sigast, at tað hevur verið tungt at vera tuberklasjúklingur. Ein stórur partur av sjúkling-unum doyðu, meðan aðrir vóru innlagdir í upp til fleiri ár. Vit vita soleiðis um Hanus í Beiti í Mikla-dali, sum var innlagdur í heili 10 ár. Øll hesi árin var hann eina ferð norð-uri í Mikladali, og pápi hansara var eina ferð í Havn og vitjaði hann. Hetta komst bæði av ringum ferðasambandi og óttan fyri smittu.

Ein sjúkling, sum tær á fundinum mintist væl, var skaldið Mikkjal á Ryggi úr Miðvági, sum var á sanatoriinum í 7 ár, áðr-enn hann doyði í 1956.

Á sanatoriinum var ikki nógv privatlív. Teir flestu sjúklingarnar lógu á stov-

Seinnu árin var var Andrias á Ellis- og Røktarheiminum í Runavík, og Marin flutti inn við. Her síggja vit tey bæði.

um saman við 5 øðrum. Annars var pláss fyri 52 sjúklingum á sanatori-inum.

Tað er eingin ivi um, at Marin og Magnussen hava havt stóra virðing fyri hvørjum øðrum. Hetta dylir Marin ikki fyri held-ur. Tá versonurin Signar tosaði við Magnussen, tók hann eisini til, hvat álitis-fólk Marin hevði verið.

Marin giftist i 1948 og flutti inn á Skipanes, har hon og Andreas høvdu handil í nógv ár.Tey fing-ubørnini Bjarta og Gunn-vør. Andreas doyði 22. august 2004. Ommubørn-ini eru 5 og langommu-børnini 4.

Tá skúlasjúkrasystra-

størvini vórðu lýst leys, fekk Marin starvs á eyst-ara arminum á Skála-fjørðinum. Hetta starv røkti hon til lítar í mong ár, til hon mátti fara frá fyri aldur.

Marin hevur eisini havt onnur áhugamál. Í mong ár var hon ein av lut-takarunum og stuðlunum hjá fimleikarfelagnum Støkk á Glyvrum. Hon var eisini við til at luttaka í fimleikarframsýning sum 70 ára gomul og iðkaði fimleik eftir hetta eisini. Ta ferðina var tað 12.ferð hon luttók. Tá fekk hon eisini handaða gullnál fyri sítt avrik.

Marin fær eisini tað um-mæli, at hon er eitt av

teimum menniskjum, ið altíð er til reiðar við eini hjálpanði hond, og altíð er hon við tí góða orði-num. Eitt gott dømi um hetta er, tá eldri maður í grannagnum misti konu-na og sat einsamllur eftir. Tá bjóðaðu Marin og Andreas honum at bógva hjá teimum, og higani doyði hann eisini út.

Marin er ótrúliga røsk, tá hugsað verður um ald-urin. Kortini eru eyguni farin at bila.

Vit fara at ynskja henni hjartaliga tillukku við hes-um stóra degi, og vilja vit eisini takka Marin fyri hennara íkast til at lýsa søguna um tuberklarnar í Føroyum.

Dagbók

Marin fðrði í álmanakkan, hvussu tey ferðaðust. Her er so eitt dømi um, hvussu ein mánaður kundi ganga. Sum tað sæst var ferðast nógv og fáir frídagar vóru

Juni 1947.

1. Skúvoy	18. Eiði, Ljósá, Langasand,
2. Skúvoy	Norðskáli, Sund, Oyrabakki.
3. Skúvoy, Skopun, Sandur, Skálavík,	19. Sanatoriið, Koltur,
Húsavík, Dal.	20. Sanatoriið, Borðan.
4. Sandur, til Skúvoyar.	21. Sanatoriið.
5. Skúvoy.	22. Úr Hoyvík 6,50, Svínoy 10,30,
6. Skúvoy.	Hattarvík, Kirkja, 14 til
7. Úr Skúvoy, Húsavík, Dal, Hestur,	Viðareiðis.
Koltur, til Havnar.	23. Viðareiði, Hvannasund,
8. frí.	Norðdepli, Múli, Haraldssund.
9. Sanatoriið.	24. Syðradal, Húsar, Mikladalur,
10. úr Hoyvík til Eiðis.	Trøllanes, Hvannasund, Kunoy
11. Eiði, Ljósá, Nesvík, Norðskáli,	25. Kirkja, Hattarvík, Svínoy, lisið av,
Oyri, Langasand, Vík, Tjørnuvík.	undir Viðoy.
12. í Saksun.	26. Viðareiði, Hvannasund,
13. úr Saksun til Eiðis.	Norðdepil, Múli, Haraldssund,
14. Eiði, Ljósá, Norðskáli, Oyri,	Kunoy.
Nesvík, Langasand, Vík,	27. Trøllanes, Mikladal, Húsar (sett
Tjørnuvík.	upp), Syðradal til Fuglafjarðar.
15. Úr Streymnesi til Havnar.	28. Hellurnar, Oyndarfjørð, Elduvík,
16. Sanatoriið.	Funningsbotn, Funning.
17. Úr Havn. Kl. 15, Nesvík, Vík,	29. Úr Funningi til Fuglafjarðar.
Tjørnuvík, til Eiðis.	30. Frí.

Húsið hjá Andrias og Marin

Marin er sjálv ættað úr Kvívík. Men maður henn-ara Andrias er ein partur av søguni um Skipanes, sum vit hava havt tveir partar um í undanfarnum bløðum.

Tann næsti maðurin, sum kom á Skipanes at bógva er Frederik Mich-elsen, ættaður úr Jolluni í Kollafirði. Hann var fðdd-ur umleið 1801. Kona hansara Malene Jons-datter, fðdd uml. 1820,

var úr Funningi. Í fólkateljingini frá 1840 standa bæði tvey sum tænaustufólk hjá Andrias Djurhuus á Sela-trað. Tá eru tey ógift. Í 1843 søkir Frederik um at fáa jørð at búseta seg á Skipanesi, og hetta verð-ur honum játtað. Frede-

rik Michelsen man vera fluttur á Skipanes at bógva 1843-1844 og hann fær trøð uttan ella sunn-anfyri Jacob Niclassen, fyrsta niðursetumannin. Hann stendur í fólka-teljingini 1845 saman við konuni at bógva á Skipa-nesi og at vera "hus-mand, lever af landbrug".

Tey bæði fing-ubørn:

Joen Hendrik Frederik-sen, f. uml. 1848

Anna Frederiksen, f. uml. 1851

Joen Michel Frederiksen, f. uml. 1855

Malene Frederiksen, f. uml. 1857

Joen Jacob Frederiksen, f. uml. 1863

Næsti maður í húsinum var Joen Michael, næst-elsti sonurin. Kona hans-ara Anne Sophie Greg-ersen var úr Guttastovu í Syðrugøtu. Joen Michael bygdi nýggj hús mest-sum á sama stað sum tey gomlu. Hesi hús fekk sonurin Joen Frederik Ferdinand Skibenes og kona hansara. Aftaná tey yvirtóku sonurin Michael og Tomasía hesi húsin. Her býr nú ein ommu- og abbadóttir við familju.

Ein annar sonur Jóan Frederik var Andrias, maður Marin.

“Grindamannafelagið” havt aðalfund

Tann 25. mars 2006 helt Grindamannafelagið aðalfund í Norðurlandahúsinum. Fitt av fólki var á fundinum. Formaðurin Ólavur Sjúrðarberg legði fram ársfrágreiðina fyri farna ár, og vit endur geva hana.

Góðu fundarluttakarar - hjartaliga vælkomnir til aðalfundin í ár, tann 13. síðani felagið varð stovnað í 1993. Aðalfundurin er ásettur í viðtøkum felagsins at verða í mars, og nú eru vit her.

Aftan á seinasta aðalfundi vóru somu nevndarlimir sitandi, og síðani tá er eingin broyting farin fram í nevndini. Ólavur er formaður, Hans Jákup kassameistari og Regin skrivari. Eykalimirnir eru: Gutti, Hanus og Andrass. Í stuttum kunnu vit lýsa nevndararbeiðið soleiðis:

Formaðurin Ólavur Sjúrðarberg leggur fram ársfrágreiðing.

- vit arbeiða fyri, at vit skulu fáa frið at drepa grind í Føroyum,
- at grindin skal lutast út til allar føroyingar, sjálvandi ikki hvørja ferð, tað er grind, men sum frá líður, so hava øll fingið einaferð,
- at alt okkara arbeiðið í grind verður gjørt líta-leyst og samvitskufult, soleiðis at vit ikki skulu geva nøkrum møguleika til at spilla okkum út fyri vánaligt avrik, djórapínslu ella persónligan vinning.
- upplýsa um grind her heima eins væl og uttanlanda. Grindadráp er fyriskipað eftir lóg og reglum og lógir og reglur eru almennar - galdandi fyri øll. Vit bógva jú í einum rættarsamfelagið.

Grindadrápini í dag eru, í flest øllum førum, væl skipað og fyrmyndalig. Hetta eiga myndugleikar, grindaformenn og grindamenn æruna av og størstu tøkkinu fáa allir teir fyri tað. “Samfelagsrevsarnir”, hvørjir teir so enn eru, og teimum hava vit eisini brúk fyri, hava víst á skeivleikar - vit hava lært av teimum, tikið teirra atfinningar til eftirtektar og vit hava alsamt roynt og roynt at betra okkum. Teir sokallaðu umhvørvisverndarfelagsskapirnir ella “crazyairnir” vilja altíð gera vart við seg - tað er jú teirra livibreyð. Tey seinastu árin og eisini í vár hefur tað verið kópaveiðan í Kanada, sum hefur verið teirra mál. Ein tíðandi partur av arbeiðinum hjá Grindamannafelagnum er at upplýsa um grind, bæði her heima hjá okkum sjálvum og uttan-

landa. Her niðanfyri nøkur dømi:

- skúlanæmingar seta seg tíðum í samband við felagið, tá teir hava verkætlanarbeiðið.
- lesandi, á hægri læristovnum, biðja um tilfar til ta endaligu uppgávuna
- útlendsk sjónvarpsfólk hava verið her og gjørt, sæddar við okkara eygum, góðar sendingar
- felagið hefur verið við til at gera upplýsandi sjónvarpsfilm/DVD-fløgu um grind á fleiri fremmandamálum: norðurlenskum, týskum og enskum.
-og um alt hevði gingið eftir ætlan í dag, so varð lesandi á hægri læristovni úr Onglandi her ímillum okkum nú í sambandi við hansara endaligu universitetsuppgávu. Men vegna forfall er hann ikki kominn.

Í ársfrágreiðingini fyri árum síðani segði eg, at felagið hefur leingið saknað ein upplýsandi film um, hvat hendir aftaná at grindin er deyð. Øll tosað um grind og grindadráp, men tey fægstu geva sær far um, at tann størsti og týðningarmiklasti partur in av grindaarbeiðinum er eftir, tá øll grindin er deyð. Vit eiga at minnast til, og tað verður ongatíð nóg ofta sagt, at hetta er matvøra, vit nú hava við at gera, og at hon má handfarast sum øll onnur matvøra. við allar størsta reinsemi allan vegin ígjøgnum. Tíðin, tá skorið varð upp á sandinum er vónandi farin - allastaðni, og

at tað nú, allastaðni, verður skorið upp, har reint og nosligt er og har góðar spuli-slangur eru við hondina. Umráðandi er, at hvalirnir kólna skjótt, og at teir eru reinir og nossligir. Allastaðni má berast skjótt at, so grindin kemur til haldar sum skjótast - tað verið seg í salt, í boxina ella á træið. Filmin ella fløguna við filminum hefur felagið sent víða um og fremmand eru glað fyri upplýsingarnar tey fáa úr filminum.

Granskingin av grind, grindadrápi og tí sum har til hoyrir heldur áfram. Alt tað sum eitur veruleiki (facts) í grindahøpi ger, at vit standa sterkir í tí upplýsandi arbeiðinum bæði her heima og uttanlanda. Og facts í grindadrápi er so ómetaliga nógv t.d. lógin og reglugerðin, sum eru stýrisamboðini í grind, og fyrsti stigini til enn einaferð at dagføra grindareglugerðina eru tikin. Vónand gongur ikki rúm tíð áðrenn hetta arbeiðið er liðugt. Tær vísindaligu kanningar av grind, hvali og kópi halda áfram og fevna m.a. um hetta:

- Jústinus ger sínar royndir og kanningar við avlivan av grind og hvali
- Doreta og hennara fólk gera sínar lívfrøðiligu kanningar av grind og springara
- Anne Marie ger sínar botnkanningar, rakstri, tá grindin skal haldast til og drápi at frama
- Maria Dam frá Heilsufrøðiligu Starvsstovuni kannar “reinleikan” av ídnaðardálkingini, eisini í grind
- Pál ger sínar læknafrøðiligu kanningar

Felagið takkar øllum, sum á ein ella annan hátt hjálpa til her.

Regluliga fær felagið møguleikan at koma á tal við ta stóru heimspressuna...tó serliga um summarið. Síðsta summar og síðsta heyst vóru miðlafólk og lesandi her og bóðu um upplýsingar. Eisini í summar fáa vit møguleikan. Bretsk sjónvarpsfólk hava boðað frá, at tey koma og at tey ynskja at koma á tal við føroyingar og við grindamenn. Eisini fólk av hægri læru-

Grindamenn lurta við andakt. T.v. er Óli Karl Olsen úr Klaksvík. T.h. Símun Abrahamsen úr Fuglafirði.

Royndir grindamenn.

stovni í USA banka á dyrnar í lötuni. Øll halda tey, at vit ikki fáa rættvísa umtalu...og stutt kann viðmerkjast her, at japanarin, sum fyri góðum ári síðani var her, at seta seg nærri inn í okkara avlívingarhátt av hvali, letur væl at. Hann hefur roynt tann langa knívin við sera, sera góðum úrslitum.

Grindirnar vóru eisini síðsta summar - sunnanfyri og í miðøkinum. Summi økir finga kanska nokk av grind, onnur næstan onki og uppáftur onnur púra einki, og soleiðis hefur tað so ofta verið. Í 90-unum talaði Grindamannafelagið fyri, at táverandi forboð fyri at drepa grind í ávísu øki varð tikið av, hóast nokk var av grind til fólk í økinum, og at vit ístaðin framhaldandi áttu at drepa grind og senda hana til onnur øki, har fólk onki høvdu fingið í árávís. Forboðið var avtikið, grind hefur verið skift til onnur økir, og henda skipanin hefur verið roynd nú fleiri ferðir við góðum úrslitum og teimum royndum, sum skulu til fyri at gera skipanina enn betri.

Og tað eru nú góðar avtalur gjørdar um hetta, og eisini er hetta smátt um smátt komið í eina meira fasta skipan. Tað eru nógv fólk í landinum, sum alt ov sjálvdan hava fingið grind, hóast tey gjarna vildu. Henda nýggja skipan hjálpir um støðuna - øll, frá barninum í vøgguni til tey gomlu, seingjalliggjandi fáa part - eftir reglugerðini í hvussu so er, siga vit. Latum okkum eisini útinna og vísa tað í praksis. Men vit eru eisini í eini nýggjari støðu nú - meginøkið er alt bundið saman. Nú bíða vit bara eftir til grindaboð verða aftur antin í Vágum ella Norðoyggjum og fara at fylgja við, hvussu broytta samferðslukervið fer at ávirka grindadrápini og grindabýtið.

Av og á eru boð eftir felagnum at koma á fund í øðrum felagsskapum. Við hvørt eru hesir fundirnir her og við hvørt aðrastaðnis. Síðani síðsta aðalfund hefur felagið verið umboðað á NAMMCO-fundi og á HNA fundi í Íslandi.

Tá Grindamannafelagið sá dagsins ljós fyri 13 árum síðani, vóru nógv

atfinningarsom eygu úti í verð vend móti grinda-drápi og føroyingum. Fyri okkum ljóðaði tað næstan, sum um ein skriða var lopin, so ógvusligt tóktist alt at vera, og vit væntaðu kanska ta næstu. Mót-mælisskrivini vóru veruliga nógv. Protestíðnaðurin er til og hann livir upp á sín máta. Mótmælir hann ikki her, so ger hann tað bara aðrastaðni, so várið í ár hefur í so máta ikki verið nakað undantak fyri Kanada. Vit føroyingar skulu bara syrgja fyri at gera alt okkara arbeiði í grind so samvitskufult og líta-leyst, at einki er at finnaast at ella at mæla ímóti. Eygleiðaraskipanin hjá NAMMCO er virkin og vit kunnu altíð væntað at verða eygleiddir av teirra fólki - tey kunnu koma nær tað skal verða. Allir tit ella grindamenn hava einki at óttast. Tit hava prógvað, at tit bæði kunna og duga.

Aftaná fundin vóru fram-løgur hjá Justines Olsen, Rógva Reinert, Halgir Winther Poulsen og Regin Jespersen

Tað er neyvan nakað, sum er meira sjálvsagt fyri ein føroying, sum kemur til Íslands, enn at búgva á føroyska sjómansheiminum Ørkin. Hetta er eitt snotuligt og snøgt heim, sum er á sama støði sum nakað hotell. Her er so eisini tann serligi føroyski hugnin, sum føroyingum dáma so væl, tá teir fara uttanlands.

Tað allarnýggjasta við Ørkini er, at teir eru við at fáa nýggjan elevator. Hetta hava tey ynskt sær í mong ár. Hetta fer at lætta nógv um. Eisini hevur Ørkin fingið nýggjan bil.

Leiðari tey seinastu 2-3 árin hevur verið Rúni Hentze úr Skopun. Men tann 1. maí verður, sum vit greiddu frá í seinasta blað, vaktarskipti, og fyrsti stjórin á heiminum, Símin Hansen, tekur við aftur. Teir koma at vera saman eina tíð, men áðrenn langt umlíður, kemur Rúni heimaftur.

Heimið er rímliga væl vitjað, og á sumri er tørvur á kømurum. Tí hevur verið umhugsað at byggja uppí, men tað er ikki komið so langt enn, at nakað ítökiligt kann sigast um tað.

Fyrikomandi starvsfólk

Tað eru fleiri starvsfólk á Ørkini, og tey eru øll líka fitt og fyrikomandi. Í flestu færum er talan um føroyingar. Men ein av teimum hevur tó eina serliga søgu, og tað er Selke, sum kom sum flóttafólk saman við foreldrum systkjum úr Kroatia fyri 10 árum síðani, tá tað leikaði mest á har. Hon tosar væl íslendskt og skilir alt føroyskt. Rúni roknar helt vist við at siggja hana í

Her síggja vit frá vinstru: Selke saman við lítla Torbjørn, Rúni og Hannebeth Hentze og seinast Ingibjörg, dóttir teirra og mamma Torbjørn. Sum mong minnst átti Rúni ein bát sum kallaðist júst "Ingibjörg".

Rúni er við at fara úr Ørkini

Jógvan Purkús hevur verið í Íslandi í meira enn 40 ár.

Jens Petursson hevur verið í Íslandi í 60 ár.

Føroyum skjótt. Hon er gift við Tomo, sum hon hitti, tá hon var og ferðaðist í Kroatia. Hann hevur bert verið eitt ár í Íslandi og dugur ikki nógv at tosa málið enn. Selke harmast ikki Milosevic, sum doyði fyri kortum. Tað er jú av hansara ávum, at tey máttu rýma av

landinum. Bert var tað spell, at hann ikki fékk sín dóm, heldur hon. Nú er so friður í Kroatia, og foreldrin hugsa um at fara heim aftur. Hvussu tað verður við yngra ættarliðnum, er óvist.

Eisini hittu vit Jógvan Purkhús, sum er sonur Jákup og Elsu Purkhús,

sum vit høvdu minningarorð um herfyri. Jógvan fór heilt ungur til Akureyri í kristniboðsrindum. Nú býr hann í Reykjavík og arbeiðir fast á Ørkini. Herfyri hoyrdu vit um tann óføra íslendingin, Jón Hilmar Magnusson, við fyra føroyskum versynum, sum hevur gjørt eina íslendskt-føroyska orðabók. Hansara fyrsta samband við Føroyar var tó Jógvan, sum er giftur við Rosu, sum er systir Jón Hilmar.

Jens er aldursforseti. Eitt eyðkenni á Ørkini er eisini tað beinasemi, ein møtir. FF-blaðið hevur fingið heilt nógv burturúr hesi vitjan, sum tað sæst í blaðnum í dag, og sum tað kemur at siggjast í komandi bløðum. Hetta er takkað veri beinasemi hjá fólk-

unum, ið koma á heimið.

Her má Jens Petursson, f. Splidt, ættaður úr Nes-Vági, eisini nevast. Hann er 83 ára gamal, men aldur sæst ikki á honum. Men hann átti eisini eina mammu, sum gjørdist 100 ár. Jens fór til Íslands í 1945. Hann átti ein mammubeiggja í Dalvík á Norðlandinum, so hann og eitt systkinabarn fóru við "City" til Íslands, har Jens hevði hug at royna seg. Hann fór at arbeiða á eini skógvaverksmiðju í Akureyri. Seinni flutti hann til Reykjavíkar, har hann sigldi við trolarum, og var hann burtur í eini 15-20 ár. Seinni arbeiðdi hann sum náttarvakt á einum heimi fyri evnaveik, og aftur seinni arbeiðdi hann á eini prentsmiðju. Hann er giftur við Mariu,

Maja kallað, sum er av føroyskari ætt. Pápi hennara var Petur Hentze, ættaður úr Hvalba. Tey eiga 4 børn, og av teimum búgva tey tvey í Føroyum. Abba-børnini eru 10 og langabbabørnini eru 5 í tali.

Jens hevur virkað fyri føroysku sjómansmissiðina síðan 1971, tá Johan Olsen rak sjómansstovuna. Hann hevur tískil eisini verið við í Ørkini frá byrjan av, og er hann eisini framvegis í nevndini. Hetta er eitt arbeiði, sum hann gongur nógv uppí, tí tað er neyvan dagur, at hann ikki kemur inn á gólvið.

Hetta kom eisini til góðar í okkara føri. Í seinasta blaðnum greiddu vit eitt sindur frá uppruninum til føroysku sjómansmissiðina í Reykjavík. Vit hava áhuga fyri at gera meira burtur úr hesum. Tað er eisini eydnast at finna tey stöð, har okkara fiskimenn fyrstu ferð finga høvi at koma til eitt "heim" í Reykjavík. Ein áhugaverdur persónur í hesi søgu er Jóhannes Sigurdsson, sum brendi fyri at virka fyri okkara sjómenn. Her var Jens "fyr og flamme", og vit vitjaðu stöð, har meira kundir fáast at vita um hetta mál. Tað eydnaðist eisini at fáa avrit av tí fyrsta brævinum, sum Alfred Petersen sendi til Íslands í 1923 í samband við hansara ætlan at virka fyri føroyskar fiskimenn. Hesa søgu fara vit at hava í einum komandi blaði.

Men vit vilja fegin takka teimum, sum virka fyri okkara sjófólk, eisini í Reykjavík. Eisini tókk til Rúna, nú hann leggur frá sær.

Tað verður meira tilfar úr Íslandi í komandi blaði.

Manningarmynd

Vit hava hesa manningarmyndina frá Fornminnissavninum. Latið okkum frætta, um onkur kennist við nakran av monnunum og vita nakað um í hvørjum sambandi hon er tikin.

Müllers pakkhús

Í umrøðuni av Müllers pakkhúsi í samband við brúðarrvígslu í seinasta blaði søgdu vit, at "húsið stóð tómt og óvirkið í mong ár og var bert mett sum ein gamal kassi." Hetta er ikki rætt.

Haldane Joensen greiðir frá, at "húsið var nýtt av "Varuforsýningini" (Lands-handlinum) undir og aftaná kríggið, og kjallarin var so í hvussu er aftaná kríggið nýttur til salt-goymslu. Eg lossaði mang-an salt fyri landshandilin. Tað varð lempað uppí stórar baljur niðri á banjaranum á saltdamparunum og síðani lessað uppá lastbilar. Hesir koyrdu so saltið heim í Müllers pakkhús, har lúkur vóru tiknar úr gólvnum í erva

og saltið stúrtað niður í kjallaran. Hetta var áðrenn saltsølan hjá Hans Paula var bygd.

Seinni aftur í 60'unum arbeiðdi eg hjá vatnverkinum, og tá var eg og hjálpti Skála-Jakki (Jacob Rasmussen), sála, við at smíða hillar og gera dekk í til gólv í kjallaranum, har stórir ventilar, bend og annað hjá vatnverkinum vórðu goymd.

Í erva var goymsla við gøtu- og ferðsluskeltum og húsnumrun har teir, sum fingust við hettar og við at merkja vegirnar, hildu til.

Timburmenn sum umvældu herverk, ognir hjá kommununi og kirkjugarðarnar vóru eisini at finna her".

NATUZZI

It's how you live

Smyrilsvegur 5
FO-100 Tórshavn
Tel. 311414
casa@farodane.fo

FARODANE

casa

Frælslynti flokkurin vil av við kvotaskipanina

Til jarðarferðina hjá Óskari hitti eg fleiri gamlar vinir og kenningar. Ein av hesum var Gúðjón Kristjansson og kona hansara, Barbara. Gúðjón var upprunaliga ein av fremstu trolaraskiparum í Íslandi. Eina ferð, hann var í Polen fyri at umbyggja trolaran, hitti hann Barbaru, og tey giftust.

Gúðjón gjørdist seinni formaður í íslenska yvirmannafelagnum, Fiski- og Farmannasambandið, og her komu vit at hava nógv samstarv ikki minst í ITF-høpi, har vit hava verið á mongum altjóða fundum saman.

Gúðjón var eisini politiskt virkin í Sjálvstæðisflokkinum, men her kom skilnaður í, og til næst seinasta altingsval stillaði hann upp hjá egnum flokki Frjálslyndi Flokkurin, og tá fingur teir tveir mans valdar. Til altingsvalið í 2003 tvífaldaðu teir atkvøðutalið upp í 7,4% og vóru bert fáar atkvøður frá at fáa fimta mannin.

Síðan tá er ein av teimum fyra valdu farin úr flokkinum, so nú eru teir trý eftir. Ein av teimum

er tann kendi fiskivinnublaðmaðurin, Magnus Thór Hafsteinsson, ið er kendur fyri sín bardaga móti íslensku kvotaskipanini.

Nú eru býráðsval í Íslandi í komandi mánaði. Til seinasta val eydnaðist frælslynta flokkinum at fáa ein lim í býráðið í Reykjavík. Hesa ferð ætla teir at spila seg rættiliga út við uppstillingum í fleiri av teimum stóru býunum, so nú verður spennandi, um framgongdin frá altingsvalinum fer at halda sær.

Frælslynti flokkurin er tað nærmasta, sum teir í Íslandi eru einum fiskimannaflokki. Tað er ikki so lægt við tinglimum, sum eru so nær tengdir at fiskivinnuni. Hetta sæst ikki minst í teirri "Mál-efnahandbók", sum flokkurin hevur givið út við umrøðu av sínum politisku málsetningum. Her eru øll møgulig evni umrødd, men tað, sum fær størstu umrøðuna, er fiskivinnan.

Høvuðsmálið er andstøðan móti kvotaskipanini, og her eru øll tey sjónarmið móti hesi skip-

Gúðjón og Barbara eru nakrir av okkara vinum í Íslandi.

an, sum vit vanliga hoyra. Keypt og selt av kvotum merkir, at fólk ið missir rættindi, meðan tað er reiðarin, sum ger kvetti. Tey, sum missa mest, er fólk ið á bygd, har kvotur verða seldar til "kvotabaráðar" á teimum stóru

plássunum. Hetta merkir arbeiðsloysi á bygd við teirri fráflyting, sum er úrslitið av hesum.

Afturat hesum kemur, at kvotur beinleiðis elva til, at fiskur verður blakaður fyri borð, tí við eini ávísari kvotu er tað mest lønsamt

bert at koma heim við tí fiski, sum mest fæst fyri.

Víst verður á í handbókini, at tað eru sera fá dømi um, at kvotur bjarga nøkrum fiskastovni. Dømi um hetta er Norðsjógvurin, Eystursjógvurin og Can-ada. Og sjálvt um íslend-

ingar siga seg hava bestu fiskiveiðiskipan, sum finst, so hevur hetta ikki økt um kvoturnar. Tað er meira tvørturímóti. Íslensku toskastovnarnir eru á einum søguligum lágmarki beint nú.

Frælslynti flokkurin vendir sær meira móti tí føroysku fiskidagaskipanini, sum í minsta lagi hevur tann fyrirmin, at fiskurin ikki verður blakaður út. Flokkurin hevur eisini vitjað í Føroyum at kunna seg um okkara skipan.

Tað var stuttligt at hitta Barbaru og Gúðjón aftur, hóast tær syrgiligu umstøðurnar. Vit ynskja Gúðjóni góðan byr í tí politiska virkseminum og ikki minst í samband við býráðsvalið. Sigast kann, at tað er galdandi fyri sovæl Føroyar sum Ísland, at brúk eru fyri politikarum, sum hava beinleiðis royndir í fiskivinnuni, og sum kunnu vera ein mótvekt móti alskyns teoretikarum.

Helst frætta vit meira frá teimum. Tey, sum vilja vita meira um flokkin, kunnu fara inn á heimasíðuna: www.xf.is

Hannelina
og Erling.

Hannelina farin

Tann 24. mars frættist at Hannelina Joensen við Gjógv var farin, 68 ára gomul. Víst hevði hon verið nakað sjúk seinastu tíðina, men tað kom tó sum ein hvøkkur, at hon var deyð.

Hannelina var um nakar ímyndin av Gjógv. Hetta sást eisini nú hon fór til gravar. Tað er sjáldan, at so nógv hava verið í kapellinum, sum tá hon fór hagani. Til sjálva jarðarferðina við Gjógv var eisini av mesta fólki.

Hannelina var dóttir Sofus og Johannu Debes við Gjógv. Hon var elst av trimum systkjum, sum eru Oddvør og Óli. Longu sum smágenta tók hon lut í øllum tí dagliga arbeiðinum, og mangt var at taka hond í, tí nógv var jørðin í húsinum umframt handil og telefonstøð. Hennara lutur lá ongantíð eftir, arbeiðssom sum hon var, ágrýtin og røsk. Í skúlanum var Hannelina sera íðin og nom, og roknikynstrið megnaði hon sera væl. Tað sást týðiliga aftur í arbeiði hennara í handlinum, har hon var sera kvik at rokna í høvðinum. Í barnaheimi hennara var altíð stórir blíðskapur, og altíð kom har nógv fólk á gátt. Frá tí fyrsta var Hannelina við til at ganga til handa og varta gestir upp. Eftir foreldrinum, sum hon passaði, tá tey vóru blivin gomul vóru farin, komu nógv fólk framvegis inn á gólvið og møttu stórum blíðskapi. Mangur hevur sitið væl inni hjá Hannelinu og Erling.

Seinast í fimmtiárunum var Hannelina arbeiðskona í Gøtu hjá Berlinu og Per Gregersen. Men hon kom heim aftur í 1960 at passa handilin, sum tó lat aftur í 1992. Fá ár eftir, at vera komin aftur til Gjáar, giftist hon við Erlingi, og tey finga einkardóttirina Odu. Tað skal sigast, at hon er ikki minni blíð og fryntlig enn foreldrin!

Hannelina hevur sitið í kirkjuráðnum í 40 ár til hon nú legði frá sær. Tað mesta av hesi tíð hevur

hon vaskað kirkjuna eins og hon í mong ár vaskaði skúlan og hetta gjørdi hon framvegis nú hon knappliga legði frá sær.

Alt hetta arbeiði røkti Hannelina samvitskufult og til lítar, nærløgd sum hon var, og eitt eyðkenni við henni var eisini hennara hjálpssemi, altíð til reiðar at rætta eina hond.

Hannelina var sera vitandi og hevði gott minni. Men fyrst og fremst var tað heimið hon livdi fyri, og her vóru tað maður, dóttir og børn hennara, sum vóru fremst í huganum. Beiggi Hannelina, Óli, hevur eisini búð inni har. Hann hevur havt tað so gott, at tað var ikki fyrr enn í einum sera búnum aldri at hann giftist. Men tá tað hendi var eingin fegnari enn Hannelina. Oda er gift við Jørgen Mørkøre, og hann hevur eisini merkt hesa umsorgan. Børnini hjá teimum eru Hannelina, Elsa og Erling. Hannelina spældi eisini saman við eini vinkonu so vakurt til jarðarferðina. Ommubørnini vóru alt hjá Hannelinu, sum hon fram um alt annað livdi fyri. Sum ein gjáarmaður skrivaði til Odu, at tey vóru ein fyrmynd fyri familjumynstrið!

Mín kennskapur við Hannelinu stavar frá manninum Erlingi. Hann hevur verið fiskimaður og kokkur eitt langt lív. Samstundis hevur hann í mong ár verið sóknarformaður í FF við Gjógv. Tori at siga, at hetta okkara samstarv hevur ikki bert gjørt tað, at vit eru vinir, men eisini hansara hús. Tá leiðin gekk til Gjáar var farið inn á gólvið hjá Hannelinu og Erlingi, um tað lá fyri, og havi eisini sjálvur kent tann hita og blíðskap, sum hetta hús er kent fyri. Gjáar bygd hevur mist nógv, tí sum skaldið kvøður: Har ljós brenna fá undir lágari lon, sæst gjølla, tá eitt teirra slóknar.

Vit minnst Hannelinu við virðing.

ó.

Er ALS lýsingin hjá formansskapinum potað inn í uppskotið um játtanarskipan?

Í seinasta blaði greiddu vit gjølla frá málinum um ætlaðu "ræningina" hjá politisku skipanini av ALS og líknandi stovnum.

Síðan tá hevur stýrið fyri ALS havt fund við lögtingsnevndina sum viðgerð hetta mál. Í hesum sambandi hevur Halgir W Poulsen gjørt eitt notat, sum vit í síni heild leggja inn á okkara heimasíðu.

Í hesi grein skulu vit bert koma inn á tað sum verður sagt um ta stuttu orðing í álitinum, sum við 11 orðum staðfestir, at samb. IMF og OECD, so er gjaldið til ALS skattur. Vit vístu á, at vit teimum milliónum av tilvísingum til spurningin, sum finnst á alnótina, so er hetta neyvan so einfalt. Tað er tað heldur ikki, og í notatinum verður sagt:

Tað er eisini ov rívan tikið til, tá tað í viðmerkingunum til § 4, stk. 2 verður sagt, at "IMF og OECD hava allýst og flokkað skatt sum kravd gjøld frá privatum uttan beinleiðis mótveiting".

Í hesum sambandi kann vera víst til OECD ritið: *The OECD Classification of Taxes and Interpretative Guide*, har undirstrikað verður, at tað er sera torført at skyna ímillum í hvørjum einstøkum føri, nær eitt ávíst gjald, avgjald v.m. er skattur og nær ikki, av tí at styrkin á sambandinum millum gjaldið og ta veittu tænastuna, kann vera ógvuliga ymisk. Síðani verða nøkur dømi nevnd um gjøld, sum kunnu metast at vera annaðhvørt skattur ella ikki, og at enda verður víst á, at í iva-málum er beinast at halda seg til ta vanligu mannagongdina (praksis) hjá skattamyndugleikunum.

Í hesum viðfangi hevur fyrr verið ávíst ferð eftir ferð, at Toll- og Skattstova Føroya ongantíð hevur viðgjørt ALS-gjöldini sum skatt og hartil kemur, at sambært tvískattasáttmálanum millum Føroyar og hini norðurlondini (kunngerð nr. 19 frá 13. febr. 1998) eru tilík avgjöld ikki roknaður sum skattur í nøkrum av sáttmálalondunum, sum umframt Føroyar eru Danmark, Finnland, Ísland, Noreg og Svøríki. Her er eisini av týðningi at vísa til, at hesin tvískatta-

Formansskapurin á tingi setir spurnartekin við barsilsgjald

Fíggingadagur, 23. desember 2005 10.59 - Innland

Formansskapurin í lögtinginum fer ikki uttan nakað at góðtaka, at lögtingið samtykkir eina lóg, sum formansskapurin metir vera brot á stýrisskipanarlógina. Áttanin er at taka málið um ásetingina av gjaldinum til Barsilsskipanina uppáttur til viðgerðar í formansskapinum.

Lögtingið samtykti herfyri at heimila landsstýriamanninum at áseta gjaldið til Barsilsskipanina, men formansskapurin heldur hetta vera í stríð við stýrisskipanina, sum ásetir, at bara lögtingið kann áleggja skattir.

- Tingið er farið í jólafrí, so hetta er bara mín hugsan, men vit eiga ikki at sleppa hesum málinum, men fáa eina avkláring upp á tað. Hetta átti ikki at verið politikkur, men jura, so tí treingja bæði hetta og onnur mál til eina eftirrationalisering, sigur Edmund Joensen, lögtingsformaður.

Hetta vóru tíðindini á jolum. Hetta er bert eitt dømi um, hvussu væl ein politikari sleppur í føroyskum fjølmiðlum. Ein góður spurningur kundi verið, hvussu Edmund Joensen kann atkvøða fyri einum uppskoti, sum hann sjálvur metir at vera í stríð við stýrisskipanarlógina. Men hesum spurningi sleppur hann undan, tí uppgávan hjá føroyskum fjølmiðlafólki er bert at endurgeva og ikki at seta veruligar spurningar.

sáttmáli er bygdur beinleiðis á modellsáttmálan hjá OECD.

Hinvegin hava øll sáttmálalondini millum teir skattir, ið nevndir eru í sáttmálanum, skrásett kommunuskatt.

Skal lögtingið, soleiðis sum skotið upp, fylgja OECD-allýsingum, ið als ikki eru so fyrakantaðar sum tann, ið skotin upp er í lógaruppskotinum, eigur lögtingið eisini at fylgja OECD tá tað ræður um kommunuskatt, sum sostatt eisini skal við á lögtingsins fíggingarlóg.

Tað er avdúkanandi fyri arbeiðslagið í nevndini, at hon als ikki hevur nakra tilvísing til sína roynd at nýta OECD og IMF til umrødda endamál.

Inn á fíggingarlógina at venda!

Tað mest láturliga í hesum máli er, tá politikkarar boða frá, at ALS gjaldið skal bert "inn á fíggingarlógina at venda"! Hvat í víðu verð er hetta fyri ein stýrisskipanarlóg, har tað skal farast so langt fyri at halda uppfunnar formellar ásetanir.

Ikki minni láturligt verður tað, tá t.d. Anfinn Kallsberg tykist at halda, at hann skal fáa fakfelagsfólk at trúgva hansara forvissanir um, at her er eingin vandi. Tað er eingin sum ivast í, at er inngjaldið fyrst komið sum inntøka á fíggingarlógini, er tað eingin sjálffylgja, at eins nógv fer út aftur! So mikið kenna vit til politikk.

Hvussu er málið komið inn í álitid um játtanarskipan? Men tann áhugaverdi spurningurin er, nær nevndin

er farin at viðgera júst hendan spurningin. Hon er sett 1.mars 2005 og hevur verið tætt uppá at enda sítt arbeiði á jolum.

Samstundis staðfestir Halgir W Poulsen í sínum notati, at júst ásetingarnar um ALS ikki passa inn í tekstin.

Tað sum er hent er tískil uttan iva hetta: Í útvarpinum 23. desember boðar lögtingsformaðurin frá, at formansskapurin fer ikki uttan víðari at góðtaka, at lögtingið samtykkir eina lóg, sum formansskapurin metir at vera í stríð við stýrisskipanarlógina. Nú skuldu málið kannast til lítar, so greiða fekst á spurninginum.

Málið skuldi takast upp aftur í formansskapinum, tá tingið kom saman aftur seinast í januar. Tað kann staðfestast, at formansskapurin ikki hevur havt hetta mál uppi á nøkrum fundi.

Hvat enn kann sigast um Edmund, men hann kann vera nokkso besnissaður. Tað sum hann hevur gjørt er uttan iva, at hann hevur fingið føroysku

umboðini í nevndini at lora inn í álitid tær ynsktu orðingar um ALS. So kundi hann vóna, at tingið fór at svølgja alt uppskotið í einum.

Besta prógvið fyri hesum er, at í teimum 118 síðunum, sum álitid telur, finst stórt sæð eingin grundgeving fyri "ALS uppskotinum", sum eisini víst á í seinasta FF-blað.

Fyri at staðfesta, hvussu lítið er av linju hjá leiðsluni í tinginum kann vísast á, at tað verður gjørt nógv burtúrur skottinum millum lóggevandi og úttinnandi valdið. Tí varð Lisbeth Petersen koyrd úr nevndini sum skuldi fáa konufólk uppi politikk.

Men her síggja vit, at umboð fyri bæði valdini sita saman í eini nevnd, har upprunaligi setningurin uttan iva hevur verið skilagóður, men har tað í felag verður manipulerað við hetta mál fyri at fáa tingið svølgja ALS sjónarmiðið saman við uppskotið til játtanarskipan.

Tíðin fer at vísa um hetta fer at eydnast!

- Góðgæti
- Viðubløð
- Soft ice
- Milk shake
- Bakaravorur
- og mangt annað

Kioskin hjá Ingu

v/ Ingu Joensen

Sandavágur – tlf. 333839

Hækkandi fiskaprísir í Íslandi

Í Íslandi vitjaðu vit eisini Sjómannasamband Íslands, sum jú er tað felag, sum vit hava mest við at gera í Íslandi. Hetta er ikki minst Óskari Vigfussyni fyri at takka, sum víst er á í minningargreinini um hann aðra staðni í blaðnum.

Fyri nøkrum árum síðani flutti Sjómannasambandið inn í tann stóra bygningin, sum Altýðusamband Íslands keypti í Sætúni, eitt hanagleiv frá føroyska sjómansheiminum. Her hittu vit formannin, Sævar Gunnarsson, og skrivaran, Holmgeir Jónsson, sum altíð vita okkurt nýtt.

Tað seinasta er, at fiskaprísirnir í Íslandi eru farnir upp. Hetta er nú ikki takkað veri hækkingum á heimsmarknaðinum. Orsøkin er fallið á íslendski krónuni. Hetta merkir, at fleiri krónur fáast fyri fiskin, og tí kunnu latast fleiri krónur fyri ráfiskin. Tann sokallaði leiðbeinandi prísurin fyri tosk er tískil hækkaður 5%, meðan hann fyri hini størru fiskasløginu er hækkaður 10%. Hetta skuldi so ikki merkt nakran mun í føroyskum/donskum krónum.

Men vandi er í allari vælferð. Lækkaða krónan merkir eisini, at innflutningurin verður dýrari í íslenskum krónum. Hetta merkir størri inflatió, og tað kann fáa týðning í samband við, at teir stóru sáttmálarnir á íslenska arbeiðsmarknaðinum eru treytaðir av 3% í dýrtíð. Fer hon upp um hetta, kunnu partarnir vera leysir av sáttmálanum við øllum tí, sum hetta kann føra við sær.

Samlaðu fiskimannainntøkurnar lækka
Annars merkja teir á sjómannasambandinum, at inntøkan av fiskiskapi minkar munandi. Hetta merkja teir á tann hátt, at limagjaldið til teirra er beinleiðis tengt at veiðivirðinum, og tað er minkað við 20-30% síðan 2002 og við 5% síðan 2004. Tað kann sigast, at hjá okkum er tað mótsett. Hetta síggja vit á inngoldnu frítíðarlønini, sum er hækkað eini 15% í 2005 í mun til 2004. Men íslendingar hava so nógv onnur bein at standa á!

Skattafrádrátturin
Eitt mál, sum vit hava felags við íslenskar fiskimenn, er skattafrádrátturin. Hann er í lötuni kr. 768

Sævar Gunnarsson, formaður í Sjómannasamband Íslands, saman við skrivaranum Holmgeir Jónsson.

Her húsast Sjómannasamband Íslands saman við ASI, sum mer meginfelagið av fakfeløgum í Íslandi.

ísl.kr pr. dag, og henda upphæddin verður drigin beinleiðis av skattinum. Tað eru eisini teir í Íslandi, sum hava ilt í reyvini av hesi skipan, og tað hava eisini verið ítøkiligar ætlanir um at taka hana av. Men nú er sáttmálin treytaður av hesi skipan, og hetta tryggjar í hvussu er frið á frontinum, so leingi sáttmálin er í gildi.

Fiskimenn fáa starvstíðarviðbót
Sjómannasambandið hevur sáttmála við reiðarafelagið, og er hesin sáttmáli rættiliga líkur okkara. Munir eru tó. Í Íslandi er minstalønin tryggjað í sjálvum sáttmálanum og er hon fyri ein dekkara íkr. 141.190, sum er munandi lægri enn hjá okkum.

Men her hava teir eisini ymsar viðbøtur, og tær mest áhugaverdu eru starvstíðarviðbøtur. Ein dekkari fær eyka um mánaðin ískr. 2.824 eftir 2 árum umborð og tað dupulta eftir trimum árum.

Teir hava eisini ta skipan, at longri starvsaldur gevur eyka í frítíðarløn. Hon er grundleggjandi 10,17%, men eftir 10 árum við sama skipi ella reiðarí kemur hon uppá 11,59% og eftir 15 árum uppá 13,04%. Hetta kundi verið eitt hugskot hjá okkum!

Samanlegging og ikki

Sjómannasambandið er stovnað í 1957 og verður tískil 50 ár komandi ár. Meðan FF er eitt felag, so er Sjómannasambandið eitt meginfelag av 26 sjómannafeløgum kring landið. Arbeitt hevur verið við at leggja felagið saman í eitt eins og FF. Tað vil gera tað munandi lættari at arbeiða, men tað er ikki bert sum at siga tað. Tað vil nevnliga merkja, at lokalir "kongar" skulu geva vald frá sær, og tað er ikki altíð, at teir gleðiliga gera tað.

Annars er júst í hesum døgum atkvøtt um eina aðra samanlegging av fel-

øgum í Íslandi. Hetta er Velastjórufelagið, maskinmeistarafelagið, sum hevur samtykt við eini uratkvøðu at leggja saman við felagnum av jarnsmiðum, felag Jarniðnaðarmanna. Velastjórufelagið var annars upprunaliga partur av yvirmannafelagnum Fiski- og Farmannafelagið, men teir limaðu seg út fyri nøkrum árum síðani.

Formaðurin í Velastjórufelagnum er Helgi Laxdal, sum hevur verið ein markantur formaður í mong ár. Hann hava vit eisini havt nógv samband við í mong ár. Helgi hevur ikki altíð drigið eina línu við hini manningarfeløgini. Avrátt er, at Helgi skal vera formaður í samanlagda felagnum, inntil hann leggur frá sær fyri aldur komandi ár.

Tey, sum hava hug at kunna seg meira um hesi viðurskifti, kunnu fara inn á heimasíðuna hjá Sjómannasamband Íslands: www.ssi.is

Vit hava útgerðina

- ◆ Flóttrol ◆ Snurpunótir
- ◆ Botntrol ◆ Aliútgerð
- ◆ Rækjutrol ◆ Annað

VÓNIN

Høvuðsskrivstova:
Bakkavegur 22
530 Fuglafjørður
Telefon 474 200
Telefax 474 201

Tórshavn:
Vestara bryggja 12
100 Tórshavn
Telefon 35 43 91
Telefax 31 33 19

info@vonin.com - www.vonin.com

Nú vit skulu laga okkum til íslendingar:

Hvussu er við skerpi-kjøtinum?

Í hesum døgum hava vit eina innrás av íslendingum, sum síggja nýggjar møguleikar í Føroyum, takkað verið Hoyvíkssáttmálanum. Teir kunnu saktans, eftir at lögtingið í hesum døgum nýtir sína orku at laga okkara lóggávu til ta íslensku. Tað skal ikki sigast eitt ringt orð um tað.

Men vit hava ikki frætt nakað serligt um, at íslendingar hava lagað sína lóggávu til okkara. Her skal bert verða nevnt eitt lítið dømi, og tað er skerpikjøtið, sum tað er bannað ferðafólki at taka við til Íslands. Tað er eingin sum ivast í, at her er talan um eina tekniska handilsforðing. Men annars kann tað ikki hótta nakran íslenskan seyðastovn, um føroyingar taka ein bita við sær til Íslands, sum bert er ætlaður egna nýtslu.

Tá tað kann bera til at fáa eina skipan á hesum økinum við Danmark og ES, kann tað bert vera tørvandi vælvild, at føroysk ferðafólk til Íslands framvegis verða viðfarin sum rúsevnisfluglarar í jagstranini eftir tí kjøtbíta, sum tey taka kjansin at hava við sær.

Her skuldi Hoyvíkssáttmálin sloppið at staðið sína roynd. Eingin "undirbrotligheit" móti íslendingum fyrr enn vit sleppa at hava skerpikjøt við til Íslands!

Annars hava vit beint verið í Íslandi, og hetta merkt eisini í blaðnum í dag. Her verða føroyingar móttiknir við opnum ørmum! Tað kann eisini vera ein spurningur um okkara egna myndugleikar yvirhvøvdur hava reist málið.

FF-blaðið
www.fiskimannafelag.fo

Framløgur á grindamannafundinum

Á aðalfundinum hjá Grindamannafelagnum vóru eisini framløgur av gestarøðarum. Vit hava eina samandrætt av teirra framløgum.

Justines Olsen: Løstir á hvalum og at opna teir rætt. Justines greiddi frá eini kanning, sum Føroyar eru ein partur av, og sum NAMMCO, stendur fyri. Kanningin kallast "Struck and Lost", sum í stuttum snýr seg um at kanna ymiskar løstir ella skaðar hvalir hava. Hetta kunnu vera skaðar av nógvum ymiskum slag t.d. skrávu-skaðar, gamlir sum nýggir, ella bit av øðrum hvalum. Hann heitti í hesum sambandi á grindaformenn og onnur um, tá hvalir vóru lagdir á kaiir ella havnarløg til merkingar, at hyggja eftir løstum, hvalurin møguliga hevur. Annars eiga grindamenn at leggja hvalin soleiðis, at skaðin/løsturinn vendi upp eftir, so lætt kann komast til at sýna og kanna henda skaða. Hann nevndi eisini um tørvin at kannað, um hvalir blivu "mistir" aftaná drápið og/ella um skaðar vóru á teimum. Eisini nevndi hann spurningin um hvalir, sum sluppu úr drápinum, yvirlivdu, hetta uttan mun til um teir vóru særdir ella ikki. Hann vísti myndir av ymiskum skaðum hvalir høvdu. Hetta snúði seg mest um skrávuskáðar, sum antin vóru hendir undir rakstri, undir drápinum ella undir sleipi í samband við upp-hálan.

Mint varð eisini á, at hvalir blivu opaðir "rætt", t.v.s. at skorið varð ovaliga eftir longdini á hvalinum, soleiðis at "lúkan" datt niður og garnar og annað líkasum "datt" úr hvalinum, so hvalurin kølnaði skjótari.

Hann vísti eina blýggj-kúlu, sum hann hevði funnið í kúluni á einum 54 ára gomlum hvali, sum bleiv dripin í grindini í Bø í 2004.

Hann greiddi eisini frá háttinum at stinga hval niður á nakkan, soleiðis at mønin kvettist av og hvalurin doyði. Hetta kundi tó ikki samanberast við at stinga seyð, tí grind og seyður ikki vóru "innrætt-aðir" á sama hátt.

Rógvi Reinert: Broytingar í grindareglugerðini Rógvi Reinert greiddi frá, at arbeitt var við ymiskum broytingum í grindareglugerðini, og hevði hann havt samband við m.a. Grindamannafelagið, sýslu-

menn og djóralæknan Jústines Olsen um hetta. M.a. nevndi Rógvi heimildina/ábyrgdina hjá sýslumonnunum, sum mátti gerast greiðari.

Komið var eisini eitt sindur inn á grindabýti og infrastrukturin, nú megin-økið alt verður samanbundið, og lætt verður at koma oyggjanna millum.

Ætlanin er annars, at grindareglugerðin skal dagførast.

Halgir W Poulsen: Grindareglugerðin Halgir W. Poulsen helt ein sera áhugaverdan fyrilestur um grindareglugerðina og tulkningar/mis-tulkningar av henni.

Hann kom sera áhuga-vert inn á "gamlar reglur"-heilt aftur til Norsku Lóg. Hann greiddi frá søgnina um Óla Jarnheys og pápa hansara Larvason, sum upprunaliga komu úr Øravík, men seinri fluttu norðanfjørðs. Larvason hevði høgt óks sína við navni sínum ristum í skefti í ein "flothval". Tá hesin seinri varð funnin rekandi norðanfjørðs, hevði ein kvinna sagt, at hon vildi kjósa sær tann mannin, ið óksina átti, og soleiðis komu feðgarnir at flyta norðanfjørðs.

Fyrsta grindareglugerðin var heilt frá 1. november 1832 og kom síðan ein nýggj lóg "reviderað" í 1872. Hetta kundi lesast meira um í bókini, sum Heini Madsen hevði givið út.

Halgir hugleiddi annars um grind í gomlum døgum, har tað m.a. stóð at amtmaðurin skuldi í grind, og at hetta helst ikki var broytt síðan. Eisini skuldi fútin í grind, og sýslumenninir vóru eitt slag av "hvalainspekt-ørum".

Annars var nevnt, at grindareglugerðin frá 1832 einamest snúði seg um revsing.

M.a. skuldi gjaldast 30 ríkisdálar í silvuri fyri stuldur av grind, og var hetta ein sera stór upphædd tá á døgum.

Í 1857 kom aftur ein nýggj grindareglugerð, men eisini hon snúði seg mest um ymiskar revsingar.

Ikki fyrr enn í 1955 í mai mána, kom ein nýggj lóg um grind, sum líkist teirri núverandi. Henda lógin kom í samband við, at Føroyar yvirtók grind sum føroyskt sermál.

Millum tey sum høvdu framløgu var Justines Olsen, djóralækni. Hann ger alla tíðina kanningar fyri at bøta um drápháttin.

Í 1984 kom so aftur ein nýggj lóg um grind, men tað kundi staðfestast, at hon var nakað ógreið og helst ikki serliga væl "nærlisin", áðrenn hon bleiv samtykt. Halgir helt, at tað var komið bland í millum hval (stórval) og grind. Hann vísti annars sera skemtiliga á ymisk stuttlig petti í lógin.

Samanumtikið ein sera áhugaverdur fyrilestur, ið væl hevði tolt at verið nógv longri, og sum avgjørt eigur at verða endurtikin.

Regin Jespersen:

Hvør er hægsti myndugleiki?

Regin Jespersen tók síðan orðið og vísti á, at tað stóð í kunngerð um grind, at hægsti myndugleiki var Føroya Landsstýri, men at hesin myndugleikin var latin upp í hendurnar á sýslumonnunum á staðnum. Hann helt fast um, at tá myndugleikin og ábyrgdin lá hjá sýslumonnunum, so lá eftir hansara tykki eisini rætturin til at taka avgerðir hjá teimum.

Hann helt, at tað var heilt burturvið at drepa smáar bólkar av springarum, og vísti hann m.a. á, at tað var full semja millum sýslumannin og grindaformenn í Vágum at smáir bólkar av springarum skuldu ikki rekast inn. Hann vísti eisini á, at tá ið tað kortini var hent, hóast hann hevði noktað hesum, so hevði hann skift

springararnar til ymiskar stovnar í Vágum í fullari semju og forstålsi við grindaformennin.

Hann vísti á, at springaradráp í fleiri førum líktust reinum anarki, samstundis sum Føroyar førdu fram úti í heimi, hvussu væl grindadráp (springaradráp) eru skipað, at hetta var mentan, sum skuldi varðveitast, og at hetta var eitt gott og neyðugt ískoyti til tað dagliga húsarhaldi. Her metti hann, at málið líkasum fór av sporinum. Hvussu skulu t.d. 6 - 8 springarar skiftast eftir grindareglugerðini í einar 300 partar?

Hann vísti eisini á, at tað í fleiri førum sýntist, sum um springaradráp og rakstur meira líktist eini stutt-leikaferð (hobby) heldur enn tann álvara, ið hetta í veruleikanum er og eigur at verða. Hesi álvari er neyðugur fyri framhaldandi at kunna standa sterkur móti áganginum uttanífrá.

Ofta blivu springaradráp ikki boðað sýslumonnunum fyrr enn alt var yvirstaðið, so eingin møguleiki var at skipa fyri (smb. § 2 og § 8), at kunngerð um grind var hildin.

Hann nevndi eisini, at eitt av fleiri pettum í grindareglugerðini, sum sýslumenn ynsktu greiðari, var m.a. har tað stóð sýslumaðurin og/ella grindaformaðurin. Hann helt, at tað bar als ikki til, at tað stóð og/ella - tí tað var antin sýslumaðurin ella grindaformaðurin, sum hevði avgerðina, og við tað at sýslumaðurin hevði hægsta myndugleika, so var tað hann sum tók neyðugu avgerðirnar.

Hann hevði í fleiri førum tikið slíkar avgerðir, og eftirfylgjandi sent frágreiðing víðari til Føroya Landstýri og Fiskimálaráðið. Tá hann ikki hevði fingið nakra viðmerking ella átal, so metti hann at avgerðirnar vóru í lagi. Hann vildi tí halda fram sum var inn til onnur boð/lóg kom.

Talan var um ein góðan fund, har ymiskir spurningar vóru frammi, sum eru viðkomandi í grinda-høpi.

Viðgongd ella mótgongd

Eina góðska og náði mær fylgja allar mínar lívsins dagar. Í Harrans húsi eg dvøljist í endaleysar tíðir. Sl. 23,6

Hvat merkir tað, at fólk hava viðgongd ella mótgongd í lívinum? Í hugaheiminum hjá flestu fólki er viðgongd í lívinum tað sama, sum at ein er frískur, hevur arbeiði, hús, familju og klárar seg væl fíggjarliga.

Mótgongd verður so t.d. at vera sjúk, arbeiðsleysur og fátækur. Soleiðis hugsa og tosa heimsins børn.

Guds sonnu børn hugsa og tosa ikki soleiðis, tí bíblían ger tað ikki. Bíblían sigur, at mannálívið er, sum ein blóma, ið stendur livandi og vøkur í dag, men er burturi í morgin - og so er ævinleikin ein veruleiki.

Fyri tann kristna er mótgongd viðgongd, um mótgongdin knýtir hann fastari at Jesu og økir um himmallongsulin; og viðgongd er mótgongd, um viðgongdin dregur hann burtur frá Jesu og drepur himmallongsulin.

Óvind Andersen sigur um hendan sannleikan: "Fyri at fáa svar uppá hvat viðgongd og mótgongd eru, í ljósinum av bíbliuni, mugu vit fyrst spyrja, hvat tú veruliga eigur, sum tú ikki kanst missa. Tað eru hvørki tínir pengar, ríkidømi, evnir ella heilsa. Einkin av hesum kanst tú veruliga siga um, at tað er títt, tí tú veitst ikki, um tú eigur tað í morgin, ella um tú kanst nýta tað tá.

Men tað eru tveir lutir sum eru tínir - um tú vilt tað ella ikki: Løtan nú og ævinleikin. At vera greiður yvir, at tú eigur løtuna nú og allan ævinleikan, hjálpir tær at síggja, hvat viðgongd og mótgongd veruliga eru.

Viðgongd og lukka er her og nú at uppliva tað, sum hjálpir tær at náa ævinleikan - saman við Gudi.

Mótgongd og ólukka er her í tíðini at uppliva tað, sum forðar tær at náa ævinleikan - saman við Gudi.

Sjálvt um tú fært tað gott her í heiminum, og øll ynski tíni ganga út, er tað mótgongd, um tað leiðir teg burtur frá Gudi - í tíð og ævir. Og mótsett: Sjálvt um eingi av ynskjunum tínum ganga út, og tú einki upplivir av tí, sum fólk vanliga rópa fyri viðgongd í lívinum, men tað er viðvirkandi til, at tú náar ævinleikan saman við Gudi, kunnu vit so kalla tað mótgongd ella ólukka?"

Er Jesus frelsari, hirði og Harri tín, sum tú dagliga lítur á og leitar til, kanst tú vitna saman við Dávidi - hóast mótgongd, føll, sjúku....: "Eina góðska og náði mær fylgja allar mínar lívsins dagar. Í Harrans húsi eg dvøljist í endaleysar tíðir."

Vit hava stórt úrval av fiskireiðskapi til línu og snellu

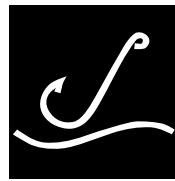
Svøvlalínu frá 3,5 til 9 mm. Tit avgera sjálv,
hvussu langt skal vera millum svøvlarnar.

Húkar í ymsum støddum og sniðum. Rippaðir og órippaðir.
Teymar frá nr. 4 til 20 í fleiri litum.

Eisini eru handlarnir fullir av klæðum til sjó- og arbeiðsfólk.
Frá innast til uttast.

TEYMAVIRKIÐ
FO-620 Runavík · Tel. 473000

SNØRISVIRKIÐ
FO-700 Klaksvík · Tel. 455254

GLÆMAN
FO-100 Tórshavn · Tel. 318600

Føroya størsti veitari til ídnað og vinnu

Pakningur úr kartong, bylgjupappi
og tjúkkum pappi, plastikki og
øðrum tilfari til ídnaðarlig endamál.

Vit útvega eisini: Plastvørur · Pakkiútgerð
Maskinur · Arbeiðsklæði Trygdarútgerð ·
Knívar · Tilsetning · Sekkir · Plattar · Vaskievni

Ráðgeving í tilevning av pakkitilfari
...sjálvandi til besta prisin!

FARPACK

Smyrilsvægur 5 · P.O. Box 3099 · 110 Tórshavn · Føroye Islands
Tel +298 35 3000 · Fax +298 35 3010 · farpack@farpack.fo
www.farpack.fo

Elysator vatnviðgerð - vatnviðgerð uttan skaðilig evni

Allar hita- og kuldaskipanir,
ketlar, hitarør o.a. í skipum og
bygningum kunnu oyðileggjast av rusti
ella tippast av tering og botnseting.
Øllum hesum trupuleikum slepst undan
við eini Elysator vatnviðgerð eftir
anodu/katodu prinsippinum, ið føroyingar
hava brúkt til skip og stálkonstruksjónir í
mong ár. Úrslitið er fullkomin terings- og
rusttrygd við minimalum viðlíkahaldi uttan
brúk av eitrandi evnum.

Les meira á: www.iwtm.no og www.nkt-klima.no

Elysator vatnviðgerð
Einaumboð: Grethard Poulsen
Fjalsgøta 2, FO 100 Tórshavn
Tel. 315078
E-post: grethard@post.olivant.fo

Línubustir og goggar

Hondbundin føroysk línubust
og hondgjørdir goggarar

Verða sendar um alt landið

Bílegging:
tlf: 42 40 34 / 42 30 01
fartlf: 21 33 17
fax: 42 47 97

Fløttislið (limur í Føroy blindafelag)

DEKKMASTER.FO Fastir, lágir prísir

Bílig og góð dekk til persónbilar, vøruvagnar & jeepar ...eisini øll tey kendu

...tá ið prísurin eisini er avgerandi!

**NÚ flestu
støddir á
goymslu**

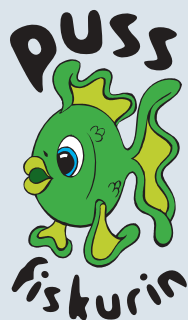
Prísdomi – sumardekk

175/70-13	úr 540,-
175/65-14	úr 620,-
185/65-14	úr 650,-
195/50-15	úr 675,-
195/65-15	úr 695,-
205/40-17	úr 965,-
225/45-17	úr 995,-
225/40-18	úr 1.290,-

Um tú ikki hevur hug at brúka
uppsparingina uppá dekk, ber
til at vitja inn á dekkmaster.fo
og bíleggja bílig dekk beinleiðis
á alnetinum.

Sum nakað serstakt bjóða vit
eisini kundum okkara eina
heildarloysn, har bilurin verður
avheintaður og koyrdur uppá
pláss aftur tá dekkini eru ásett.

DM DEKKMASTER www.dekkmaster.fo
info@dekkmaster.fo
telefon 227 000

Mamman við sonin:
 - Kom nú upp Jens, tú skalt í skúla!
 - Nei, eg tími ikki. Gev mær tvær góðar orsøkir til at fara í skúla.
 - Fyri tað fyrsta ert tú 48 og fyri tað næsta ert tú skúlastjóri.

Kaninin sigur við kavamannin:
 - Gev mær gularótina ella fari eg eftir hárturkaranum!

Hon: Elskaði, eg kundi ofra lív mítt fyri teg!
 Hann: Tað sigur tú altíð, men tú gert tað ongantíð!

Á matstovuni
 Tænarin, tallerkurin hjá mær er skitin!
 Nei, hatta er dagsins rættur!

Hjá læknanum
 Læknin: Hostin hjá tær ljóðar nógv frægari í dag!
 Sjúklingurin: Ja, men eg havi eisini vant alla nátt!

So lægi, tað ljóðar, var tað pantífútin, ið fekk Hans á fótur aftur.
 Ná, hvussu tá?
 Hann tók sofuna og sjónvarpið frá honum!

Stjórin sigur við skrivstovumannin:
 - Tú hevur altíð opið vindeyg. Verður tú ikki kaldur?
 - Nei, eg sovi eisini við opnum vindeyg heima.

Føroyingur í Íslandi:

Oskar 100 ár í august

Ofta er tað av tilvild, at ein fær góðar søgur. Tordur Niclassen, borgmeistari á Eiði, hevur fleiri ferðir greitt frá, at hann plagdi at vitja ein gamlan føroying, Oskar Jensen, tá hann var í Íslandi. Hetta var hann ofta eitt skifti, tá hann arbeiðdi í Eysturgrønlandi, og tá gekk ferðin yvir Reykjavík. Her plagdi hann at búgva á føroyska sjómansheiminum. Í somu gøtu búði Oskar á einum lítlum ellisheimi. Men hann var einaferð dottin og komin til skaða, og tá varð hann fluttur.

Tað var nakað fitt av avlopstíð í Reykjavík í seinastu viku, tá farið varð yvir at fylgja Oskari Vigfussyni til gravar. Vit báðir Rúni, stjórin á sjómansheiminum, avráddu at fara at leita Oskar upp og at fáa at vita, um hann yvirhøvur var til longur!

Tað var hann. Hann er á røktarheiminum á Vifilstøðum, sum fyrr var tuberkulasjúkrahús, men sum nú er røktarheim hjá Hrafnistu, sum er stovnurin, ið rekur ellisheim fyri gamlari sjómenn.

Oskar var væl fyri og

Sum tað skilst, kemur Oskar ikki nógv upp. Men høvdið er í ordan!

greiddi okkum frá síni merkisverdu søgu. Hann verður annars 100 ár tann 18. august, men hann er púra klárur. Tordur hevur eina bandupptøku við honum, sum hann tók

upp fyri nøkrum árum síðani. Henda upptøkan verður grundarlag fyri frásøgn hjá Oskari, sum vit fara at hava seinni her í blaðnum.

Men søgan er í stuttum,

at pápi hansara kallaðist Jens Fredrik Jensen og var úr Skopun. Eina ferð, hann við skipi kemur inn á Ísafjørðin, hittir hann gentu hagani. Tey giftast og fáa 9 børn. So doyir mamman.

Pápin veit sær ikki onnur ráð, enn at lata 5 av børnunum fara til Føroyar at vera. Eitt av hesum børnum var Oskar. Hann kom saman við beiggja sínum at vera hjá Sigmundi á Argjum í Dr. Jacobsensgøtu. Men seinni kom hann til Tummas Askham, sum búði við Landavegin. Tann, sum fekk hann hagar, var sonurin Símun, sum seinni giftist við Onnu, sum gjørdist 104 ára gomul. Heima hjá Askham kom hann at vera sum ein av familjuni. Oskar kom í prentaralæru á Dimmalætting, og 19 ára gamal fór hann aftur til Íslands, og hann hevur bert verið her eina ferð seinastu 80 árin. Hóast hetta tosar hann heilt væl føroyskt. Fleiri av hansara systkjum blivu verandi í Føroyum. Napoleon fór til Suðuroyar. Vigant og Salli fóru til Leirvíkar. Her er helst rættiliga fitt av eftirkomurum.

Vit vilja fegin frætta frá teimum, sum kenna meira til hesa søguna, so vit kunnu fáa mest møguligt við, tá hon kemur í eitt komandi blað.

dagsins MYND

Her eru triggir, ið fylgdu Óskari Vigfussyni til gravar seinasta fríggjadag.

Ev. Forseti Íslands Ólafur Ragnar Grímsson, Óli Jacobsen og Guðmundur Hallvarðsson, allir góðir kenningar hjá Óskari. Guðmundur hevur verið í sjómannafelagsvirksemi í mong ár. Nú er hann altingsmaður og formaður í Sjómannadagsráðnum. Í hesum sambandi var hann í Føroyum í fjør og tók ímóti tí seinasta av fyra kappróðrabátum, sum eru bygdur til kappróðurin sjómanna-dagin.